

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888-1948/1990. 7. (67) évf.
1-2. szám, 1996 január-február. Ára: 500 lej.

Szerdán hajnalban a nagykadácsi iskola udvarán a tavaszról álmodó öreg gyümölcsfa virradatot váró ágai közt felsóhajtott az ágai közt átsuhanó szellő, s szomorú kegyelettel simogatta meg a léleknyitogató öreg iskola falait: búcsúzott attól az izzó lelkületű közéleti személyiségtől, Gálfalvi Sándortól, aki jó háromnegyed évszázaddal ezelőtt, 1919 virágnitő tavaszának idején ebből az ősi fészkekből indult el lelkeket termékenyítő életútjára.

Ott, abban a Nyikó menti kicsi székely faluban termékenyítődtött meg a lelke a szülőföld és népe iránti olthatatlan szeretet érzetével, hív szolgálatának töretlen szándékával, a "nemzet napszámosaként" ott tanító, céltudatos buzgósággal tevékenykedő nagycsaládú édesapa fiához intézett eme intelme nyomán: "Fiaim, becsüljétek meg a falusi ember kérge kezét, mert az ő munkájával jutunk a mindennapi kenyérünkhöz!"

S ez az útnak indító atyai intelem lett Gálfalvi Sándor életútjának minden szakaszában az irányjelző, világító szövevény. Neveléssel akarván szolgálni a szülőföld talajából a mindennapi kenyeret kicsikaró népét, az ahhoz szükséges elméleti tudás megszerzéséért a kolozsvári egyetemen a pedagógia-lélektan, a filozófia, a szociológia tudományágak tanulmányozását választotta.

Feltöltődve ezután a felkészülés mindeme tápláló nektárával tért vissza 1945-ben a keresztyúri unitárius főgimnáziumhoz tanárnak, részt vállalva a háború következtében elbizonytalanodott ifjúság jövőbe vetett hitének felélesztésében. 1948-ban aztán a felekezeti iskolákat államosító intézkedések következtében áthelyeződött az akkor szintén újrainduló keresztyúri tanítóképző intézethez a tanítójelöltek pedagógiai képzését, gyakorlatát irányító tanárnak. Itt találta meg igazán a felkészültsége és vágya szerinti munkaterületét: tanítókat nevelni elsősorban – falvainak;

GÁLFALVI SÁNDOR főgondnok 1919-1996

1996. január 10-én, Székelykeresztúron elhunyt. Nagy részvét mellett került sor temetésére január 12-én a székelykeresztúri unitárius templomban. A temetési szertartást Báró József esperes végezte. Az egyház nevében dr. Erdő János püspök mondott búcsúbeszédet, az Unitárius Teológiai Fakultás részéről dr. Szabó Árpád dékán beszélt. A székelykeresztúri egyházkör búcsúját dr. Molnár István köri felügyelőgondnok tolmácsolta, a lelkési kar nevében Szombatfalvi József búcsúzott.

A timafalvi temetőben a nyitott sírnál Benyovszki Lajos polgármester a város, Fekete János igazgató az Unitárius Szeminárium Líceum, Szabó Attila tanár a volt tanítványok, Péterfi Miklós tanár az árvaház és Bíró József lelkész a szülőfalu, Kadács részéről búcsúztak főgondnokunktól.

Pihenése legyen csendes, emléke áldott!

felkészíteni őket nemes hivatásuk betöltésére, s azután világító fátylaként szétosztani őket a Nyárad mentétől a Vargyas völgyéig, a Hargitától a szászok földjéig, hogy úgy szolgálják a Székelyföld eme sarkában élő népet, mint ahogy pedagógiatanárunk adta útravalóul nekik azokat a föld népet megbecsülő, azt szolgáló irányelveket, mint amilyenekkel a nagykadácsi fészkekből kirajzó fiait bocsátotta útra az édesapa.

Hat évig, 1955-ig, a tanítóképző megszűntéig tartott ez az örvendező lélekkel, kedvvel végzett tanítók nevelő lehetősége; az intézet más rendeltetést kapott: gyermekotthonná szervezték át.

Mint pedagógia tanár ott maradván, munkatársaival most már a gyermekotthoni nevelés elméleti alapelveinek kidolgozása és gyakorlatba ültetése foglalkoztatta 1979-ig, nyugalomba vonulásáig.

Ettől az időtől kezdve lett Keresztúr legaktívabb közéleti személyisége, művelődési életének következetes szervezője, a képzőművészet, a zene, a sport, a helytörténet iránti érdeklődés ébrentartója.

De lett mindezekben felül egyházi életünknek "élő lelkiismerete". Ütő László körü felügyelőgondnok halála után örömmel fogadta el a keresztyúri egyházkör felügyelő gondnoki megbízatást. Valósággal repeső lélekkel vett részt hiánytalanul az esperesi vizsgálószerk munkálataiban, s amint mondta: boldog, hogy újból közelébe kerülhetett, visszatérhetett a gyökerekhez, a föld népehez, mert így közvetlenül szolgálhatja léleknyitását, mai felbojult életünkben az eligazítás megkísérlését, önbecsülésük, saját értékadatuk, önbizalmuk, jövőjük iránti hitük erősítését. S minden vizsgálószerk alkalmával eszerint szólott hitfeleihez, próbálta teljesíteni körü felügyelőgondnoki hivatását.

Örömmel fogadtuk azután, hogy Gálfalvi Sándor afia egyházi életünkben nagy horderejű feladatok betöltésére hivatott el, egyetemes egyházunk második főgondnoki tisztébe való megválasztásával. Ettől kezdve – amíg egészségi állapota engedte – nagy

ügybuzgalommal, szilárd következetességgel tevékenykedett egyházi életünknek jelenkorunk megkövetelte megújításához szükséges fundamentum lerakásánál.

De e munkakörben is megmaradt pedagógusnak. Feladatának tekintette a történelem utóbbi viharainak következtében megfogyatkozott unitárius értelmiségünk utánpótlását az általa is kezdeményezett egyházi tartalmú iskola működéséhez szükséges anyagi és erkölcsi feltételek biztosításával.

Betegségének súlyosbodásakor is tele volt tervekkel, amelyeknek kimunkálását megszakította hirtelen bekövetkezett halála, amelyben nem hitt élete utolsó órájáig, s amit a benne lobogó akarattal terhes feladatainak a teljesítéséért nem akart elfogadni.

Gyászoló gyülekezet. E megemlékezésben csak néhány vonást illeszthettem Gálfalvi Sándor lelki képének a megrajzolásához, annak az igaz embernek a portréjához, aki munkás élete során az ember legdrágább kincsének: az igazi léleknek az őrzé-

sére, alkotó emberként egyetemes egyházunk megerősítésére, nevelőként, ifjúságunk kiművelésére, felelősségérzetének a felkeltésére olyan példamutatóan vállalkozott.

Ezt a példamutató munkásságát köszönjük meg Gálfalvi Sándor afiának, egyetemes egyházunk immár néhai főgondnokának, annak az embernek, akinek tevékenységét így jellemzi gyászjelentésének zárómondata:

"Semmiel sem gondolt, élete sem volt drága, csakhogy a rábízott és vállalt feladatokat, nemes hivatását elvégezhesse."

Egyházkörünk világi tiszttségviselőinek, egyházközségeink minden hívének a nevében búcsúom most, az immár egyháztörténelmi személyiséggé vált főgondnokunktól. Megfáradt testének pihenése legyen csendes, lelkének jövőnk felé mutatása legyen termékenyítően áldott.

Dr. Molnár István, köri felügyelőgondnok

ELNÖKI MEGNYITÓ

a III. Egyetemes Lelkészi Konferencián Brassó, 1995, november 20-21

Kedves Barátaim!

Lelkészi Konferenciánk megnyitása alkalmával egy pár gondolatomat szeretném megosztani Veletek. Ady Endre versének négy sorával kezdem:

*"Forgott körülöttem zagyva módon
Lármával, vadul a világ
És én kerestem egyre-egyre
Valami nagy harmóniát."*

(Ady Endre: Krisztusok mártírja)

Mi az ő késői utódai egy még forrongóbb világban egy kis harmóniát szeretnénk. Szeretnénk belső, lelki kiegyensúlyozottságot, tiszta világos gondolatokat, hitünkkel és vallásosságunkkal összhangzó érzéseket, melyek nyomán hozzánk lelkészekhez méltó cselekedetek születnek, s minden megnyilvánulásunkon látszik a hitből, az Isten iránti szeretetből fakadó belső lelki harmónia.

Szeretnénk harmóniát az egyházban is. Összhangot a hívek között, a hívek és a lelkész között, de harmóniát az egyházi lelkészek és az egyházi vezetőség, az ún. központ között. Mert most ezen a téren szüntelen disszonanciát lehet hallani, ebből fakadó panaszt és számonkérést.

Az amerikai függetlenségi háború idején mondotta egy katona a társainak: vagy együtt szállunk, vagy külön-külön akasztanak fel. Nem ennyire sarkítva, de ez ma is igaz életünk minden vonatkozásában, így egyházi életünkben is. Egyetemes egyházunk jövőjét a jelenben építjük. Ebben nem lehet senki közömbös. Minden lelkész és minden vezető oda kell figyeljen a legkisebb gyülekezet életére, és ugyanakkor - mint Istennek egyenlő gyermekei - egymásra is. Le kell csendesíteni az észet és föl kell élesíteni az érzékenységet - ezért vagyunk lelkészek -, hogy érezhessük a belső lelki irányítást, ami segít abban, hogy egyensúlyban tarthassuk magunkat a körülményekkel és megvalósíthassuk az egyházunk szintjei közötti harmóniát.

Lelkészi hivatásunkra, küldetésünkre is jobban oda kell figyeljünk. Olyan emberekről, kik távol vannak az egyháztól, nem tudok semmit, csak olyanokról tudok, akiktől az

egyház van távol. Mi gyakran azt vagyunk hajlandók észrevenni, hogy elmentek, otthagytak minket az emberek, azt már nem, hogy mi nem mentünk utánuk, nem mentünk el értük. Pedig nem nekik van küldetésük hozzánk, hanem nekünk hozzájuk. Utat kell építenünk feléjük és egymás felé is, ezt Isten bízta ránk, s ez a szeretet útja, a jézusi keskeny út.

Az egyház, e nagy család működéséhez elengedhetetlen a sokszor elfelejtett, esetleg soha meg nem tanult lelki értékek - szeretet, jóság, alázat, hűség, becsület, tisztesség - felelevenítése, elsajátítása mindenki számára. Mert az egyházon, e nagy családon belül felelősséget kell vállalnunk egymásért Isten és ember, de önmagunk előtt is. S ha egyszer igazi családdá kovácsolódunk, megkezdődhet az új családi ház építése, melyet alulról kell építeni, de hozzá a segítséget felülről, Istentől kell várni. Ez a munka elkezdődött, időt, türelmet és mindenki részéről felelősségteljes hozzáállást igényel. Ez már elkezdődhetett, mert jött egyházi életünkben egy olyan időszak, amikor a megfagyott, megdermedt élet kiolvadt és lépni engedett. Ez az olvadás még tart és a lépéseket folytatni kell, ha ezt elmulasztjuk, lehet, hogy többet nekünk nem lesz lehetőségünk, újra visszafagy minden. Ez társadalmi vonatkozásban is így igaz, ezt érezhetjük.

Ezért vagyunk most itt. E találkozás, beszélgetés, gondjaink megosztása ezt kell szolgálja. Ehhez kérem Isten áldását.

Szombatfalvi József, lelkész

Az Egyházi Főtanács ülése

1996. január 18-19-én

Egyházunk Főtanácsa részvétel tekintetében az utóbbi évek egyik legnépesebb ülését tartotta Kolozsváron január 18-19. napjain, csütörtökön du. 4 órai kezdettel.

Kolcsár Sándor esperes-közügyigazgató imája után dr. Szabó Pál főgondnokhelyettes nyitotta meg az ülést. Elnöki megnyitójában utalt azokra a nehézségekre, amelyekkel egyházunknak szembe kell néznie a jelenlegi gondokkal, bizonytalanságokkal telített társadalmunkban. Megemlékezett Gálfalvi Sándor főgondnok váratlan haláláról és méltatta azt az odaadó tevékenységet és szolgálatot, amelyet mint legfőbb világi vezető teljesített Egyházunk előmenetele érdekében. A Főtanács tagjai egyperces néma felállással adóztak az elhunyt főgondnok emlékének.

A Főtanácson részt vettek a Magyarországi Unitárius Egyház képviselőiben dr. Murvay Sámuel főgondnok és Mikó István főgondnokhelyettes.

Dr. Murvay Sámuel a Főtanácsot üdvöző beszédében kiemelte a két testvéregyház együttműködésének szükségszerűségét és röviden jellemezte a kapcsolat alakulását.

Egyházi Főtanács a Főtanács Bizottság javaslatára felkérte Dr. Erdő János püspököt, hogy a püspöki esküt tegye le. Kolcsár Sándor közügyigazgató bevette a hivatalos esküt. Esküt tett püspököt Dr. Szabó Pál főgondnok köszöntötte és további eredményes munkát kívánt. Az üdvözlésre püspök úr válaszolt, kifejezésre juttatva azt a meggyőződését, hogy "együtt, közös erővel szembe tudunk nézni a reánk váró nehézségekkel."

Andrási György előadótanácsos a főtanács elé terjeszti Jenei Dezső főgondnok levelét, amelyben arra kéri az Egyházi Főtanácsot, hogy minden egyházi tisztsége alól mentse fel. Egyházi Főtanács a kérést elfogadja és Jenei Dezső afia részére köszöneté jeléül megszavazza a tiszteletbeli főgondnoki címet. Egyházi Főtanács az Egyházi Képviselő Tanács javaslatára a főgondnoki teendők végzésével megbízza Dr. Szabó Pál főtanácsai tagot. Dr. Szabó Pál megköszöni a főtanács bizalmát és kifejezésre juttatja azt, hogy ismeri és vállalja azt a felelősséget, amely a tisztség betöltésével jár.

Egyházi Főtanács foglalkozott a főjegyzői tisztség betöltésével, ezzel kapcsolatosan jelölés nélküli titkos szavazást rendel el a következő napi ülésre.

Este 7 órakor az Egyházi Főtanács tagjai istentiszteleten vettek részt, amelyen a lelkesi szolgálatot Kiss Alpár baróti lelkes végezte (Jak 2, 14-17), az énekvezérei szolgálatot Lőrinczi Károly aranyosrákosi lelkes végezte.

Az Egyházi Főtanács II. ülése a Szavazatszedő Bizottság munkájával kezdődött. A bizottság összegyűjtötte a szavazatokat.

A püspöki jelentés megtárgyalása következett. A jelentésből kitűnik a lelkészképzés fontossága. A lelkészképzés a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Fakultásán történik, 5 évfolyamon 31 hallgató van (22 fiú és 9 leány). A lelkészképzés zavartalanul folytatódott. Unitárius tanárok: Dr. Szabó Árpád dékán, Dr. Rezi Elek, Kovács István. A teológusok tanításában részt vesz Dr. Erdő János püspök is. Az angol nyelvet Mary Geran chicagói tanárnő tanította. A püspöki jelentés beszámol lelkészeink külföldi tanulásáról, valamint az énekvezéreképzés gondjairól. Püspök részletesen beszámolt 1995. évi tevékenységéről. Az új templomok építéséről tartott beszámolóiból kitűnik, hogy befejezést nyert a baróti templom, teljes felújítást nyert a tarcsafalvi templom, a sepsiszentgyörgyi és székelyudvarhelyi templomok építése folyamatban van, úgyszintén a fehéregyházi és andrásfalvi leányegyházközségek templomai; tervbe vett templomok a kolozsvári 3. sz. egyházközség és a brassói 2. sz. egyházközség templomai és az erdőszentgyörgyi templom. Püspöki jelentés kitért a holnap egyháza felé vezető útra. Ebben a tekintetben fontos: az unitárius öntudat állandó erősítése, állandó kapcsolatot kell tartanunk a világgal és az emberrel, fontos a váláserkölcsei nevelés, tevékenykednünk kell templomaink építéséért és az egyházi nyomda beindításáért, meg kell oldani a lelkészek javadalmazását, küzdenünk kell a testvéregyházakkal karöltve az elkobzott egyházi javaink visszaszerzéséért, mindent meg kell tenni lelkészeknek és híveknek a holnap egyházáért.

A püspöki jelentés megtárgyalása után az Egyházi Főtanács rátért az Egyházi Képviselő Tanács általános jelentésének megtárgyalására. A jelentés megállapítja, hogy egyházunk rendelkezésére áll az a pénzösszeg, amely elegendő egy használt nyomdai gépsor megvásárlására. Egyházi Képviselő Tanács megbízásából az elmúlt évben tevékenykedett az új Szervezeti Szabályzatot előkészítő bizottság. A bizottság 1994 októbere óta havi két-három alkalommal 2-2 napos ülésrenddel végzi munkáját, és valószínűleg ebben az évben lehetővé válik az új Szervezeti Szabályzat életbeléptetése. Az előző Főtanács óta annak határozata értelmében a Sepsiszentgyörgyi Egyházkör hivatalos elnevezése megváltozott Háromszék-Felsőfehér Egyházkörre, a bethlenszentmiklósi és magyarszentbenedeki egyházközségek a Kolozs-Torda Egyházkörtől átcsatoltattak a Maros-Küküllő Egyházkörhöz a földrajzi és közlekedési adottságoknak megfelelően. A jelentésből megtudjuk, hogy egyházunk lélekszáma 1994. december 31-én 69140 volt. 1995. november 20-án összesen 96 lelkészünk volt. Az elmúlt időszakban a következő változások

voltak a lelkeszi karban: nyugalomba vonult: Léta Áron (Pipe-Szásznádas), állásáról lemondott: Nagy Attila (Kökös), Fekete Attila (Firtosvár-alja), Rázmány Csaba (Alsóboldogfalva). A jelentés beszámol egyházunk halottairól. Egyházunkban végzett szertartásainkkal kapcsolatosan meggondolkoztató a keresztelesek és temetések összehasonlítása: 1994-ben kereszteltünk 583 gyermeket és temettük 1033 hívűnket. (Unitárius viszonylatunkban egy nagy egyházközségnek a létszáma a természetes apadás.) A jelentés számadatokkal juttatja kifejezésre a lelkeszek pásztorációs munkáját. Énekkultúránk közepesen mondható (34 énekkar működik egyházközségeinkben).

A jelentésből kitűnik, hogy egyházunk nehéz körülmények között, de felelősségtudattal végezte szolgálatát.

A gazdasági jelentésből kitűnik, hogy egyházunk az adott gazdasági körülmények között megfelelő módon tudott sáfárkodni javaival. Az egyházközségek megkapták az előirányzott juttatásokat és segélyeket. Így lehetővé vált egyházunk gazdasági tevékenysége. A jövőbe nézve terveink vannak: nyomda működésbe léptetése, püspöki ház javítása, kolozsvári épületeink karbantartása, irodák rendbetétele, Kolozsváron leány és fiú bentlakás-képzése.

Egyházi Főtanács megtárgyalta az Unitárius Nők Országos Szövetségének jelentését. A Nőszövetség beszámolt a csokfalvi közgyűlésről, valamint a körök szerinti nőszövetségi közgyűlésekről. A Nőszövetség sikerként könyvelte el a székelykeresztúri lelkesznék találkozáját, a zsilvölgyi gyermekek táboroztatását, beszámolt anyagi helyzetéről.

Egyházi Főtanács megtárgyalta a Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet tevékenységét. Az egylet jelentése kiemeli az augusztus 10-13. napjain tartott bőzödi konferenciáját. A konferencia sikeresnek minősíthető. A konferencián sor került az új vezetőség megválasztására: elnök: Kelemen Levente oklándi lelkesz, titkár: Gyerő Dávid teológiai hallgató, alelnökök: Kovács Annamária tanítónő, Koppándi Botond teológus, jegyző: Lőrinczi Lajos teológiai hallgató, pénztáros: Tódor Csaba teológiai hallgató.

Egyházi Főtanács örömmel vette tudomásul a kolozsvári és székelykeresztúri Unitárius Kollégiumok tevékenységéről szóló jelentést. A kollégiumok tevékenysége nehéz körülmények között, de folytatódott, most már 3-3 osztállyal működnek. A tanárok javadalmát az állam fizeti és az egyház kiegészíti. Egyházi iskoláink megtartása fontos egyházi életünk szempontjából.

Egyházi Főtanács a Szavazatszedő Bizottság jelentése alapján tudomásul vette Dr. Szabó Árpád dékán megválasztását az egyházi főjegyzői tisztségbe. Kolcsár Sándor közügyigazgató bevette a hivatalos esküt.

Sigmond Júlia

Ima a XX. században

*Élhető életet adj nekünk, Uram!
Égszínkék békét, félelem nélkül.
A harmadik fát ültess el nekünk, Uram!
Nem a mindentudását,
És nem az örökfiatal életét,
Hanem az igaz szeretet fáját.
A mi mindennapi virágunkat,
add meg nekünk, Uram!
És a mi mindennapi betűnket!
Gyermekeink felejsék el
ezeket a szavakat:
ÁGYÚ KATONA HÁBORÚ ÉS BOMBA
Add vissza nekünk a mosolygást, Uram!
És sohase gondoljunk
a reménytelenségre,
– De élhető életet élve –
Segíts nekünk embernek maradni, Uram!*

Szabó Dezső

Fáj az álmom

– Sinka István szellemében –

*Gesztenyefák rügydárdáin
megcsurrant az élet.
Körülöttem:
Földön, égen, minden csupa fény lett.*

*Tavaszi dús lendülettel
földet hordtam széjjel
temetői sírhantokra
álmban az éjjel.*

*A Házsongárd így lett mára
gondolatom tárgya.
Istenem!
de jó volna, ha az álmom
nem fájna.*

Szamosújvár, 1963.

AZ UNITÁRIUS LEÁNYNEVELÉS TÖRTÉNETE (2. rész)

3. Külföldi támogatás és személyes emlékek

Az otthon felszerelése az 1930-31-es évben is gyarapodott. Amerikai és angol hittestvéreink adományából, akik gyakran meg is látogatták az intézetet.

1930-ban a Nevelési Bizottság javasolta, hogy a Tanács mondjon köszönetet azoknak a nagyszámú jótévedőknek, akik kegyes adományaikkal az intézet beruházását és fenntartását elősegítették.

Az 1934. III. 18-i Közlöny írja, hogy az intézetben műsorost estélyt rendeztek. Zongorázott Pap Juci, Sándor Irén, Borbély Erzsike. Egyfelvonásos színdarabokat adott elő Szabó Magda, Árkosi Etuka, Elekes Sárika és Major Margit. Kállai kettőst jártak Bedő Boriska és Szánthó Vilma teológusok. Hacsek és Sajó tréfaival nevette meg a közönséget Ádámosi Éva, Árkosi Etuka és Marosi Klári. Az előadáson jelen volt dr. Boros György püspök és nagy meglepetését fejezte ki. A műsoros estély szereplői közül ma is él Kövenden, Aranyosszéken dr. Bardócz Béláné Ádámosi Éva. Kezdő tanítóknak koromban sok kellemes időt töltöttünk együtt, amire ma is szívesen emlékezünk.

Ugyancsak az 1934-es levéltári adatok szerint Angliában a Channing House School növendékei Scharpe Emília emlékalapítványt létesítettek az Unitárius Leányotthon javára. Ez az alapítvány biztosította az itteni unitárius leányok részére az angliai iskoláztatást a Channing House Schoolban. Évente egy leány iratkozhatott. Hogy kik voltak az Angliában tanuló leányok, még nem tudjuk, de kutatni fogjuk. Anynyi biztos, hogy az utolsó Channing iskolás néhai Ferencz József püspök úr felesége, Kaáli Nagy Magda volt.

1939-ben ismét bővült a Leányotthon. A második emeleten négy termet kapott. Itt laktak egy külön szobában az egyetemisták és a teológusok. Azonban ez sem volt elég, ezért 1940-ben javaslat született új épület építésére az intézet számára, Varga Béla püspöksége idején.

1941-ben dr. Kis Elek egyházi főjegyző és püspökhelyettes közbenjárt a belügyminisztériumban, hogy a menekültügyi osztály folyosóson segélyt a menekült diákoknak. A kapott pénzből a Leányotthon is részesült.

Én 1938 szeptemberében léptem át az intézet küszöbét édesapám kíséretében. Ebben az időben Kovács Margit volt az igazgatónő és Sigmond Ilona a felügyelőnő. Mi, a növendékek Margit néniék és Ilonka néniék szólítottuk őket. Engem Margit néni fogadott. Utasította Katica néni, a kisegítőt, hogy kísérjen fel a hálóba a második emeletre és adja át az ágymat. Ekkor a második emeleten lakott Ilonka néni, az egyetemisták, az I-IV. osztályosok itt aludtak és a betegszoba is itt volt. Az első emeleten két teremben tanultunk, itt volt az ebédlő, a nagyok hálója, Margit néni szobája, a konyha és a mosdó. A ruhás szekrények szintén itt sorakoztak a folyosón. Kétajtós, nagy szekrények. Egy szekrényen két leány osztozott. Elfértünk, mert sok ruhánk nem volt, s ha lett volna sem vehettük volna fel. Mi az intézetet csak egyenruhában hagyhattuk el. Vasárnap rakott szoknya, fehér blúz, fekete harisnya és egyenka-lap. A karszám viselése szintén kötelező volt. Lehet, hogy a mai középiskolások megmosolyogják a mi apácás, feketeharisnyás viseletünket, de mi akkor szívesen hordtuk, örvendtünk, hogy gimnazisták vagyunk. Nekünk ez a külső egy tartást adott és

a hovatartozás érzését. Nem hiszem, hogy maradi vagyok, ha azt mondom, hogy ma is helyes lenne az uniformis vise-lése, mert szerintem bizonyos tiszteletre köteleznék az isko-lával és a nevelő testülettel szemben, ugyanakkor többre becsülnék egymást és saját magukat is a diákok.

Az Otthonban 40 leány lakott. Nagy szigorúság volt. Reggel 6 órakor jött Katica néni a csengővel. Azonnal men-tünk a fürdőbe, derékig mosakodtunk hideg vízzel télen nyáron egyaránt. Felöltöztünk, a paplanunkat felhajtottuk, hogy szellőzzön, amíg reggelizünk. Katica néni kinyitotta az ablakokat, mert nekünk nem volt szabad kinézni. Sorba állva mentünk az első emeletre reggelizni. Minden tanuló-nak volt csészéje, pohara, evőeszköze és szalvétája. Étkezés után az evőeszközeinket mi mostuk meg. Az edényeket Katica néni mosta el. Nem tudom, hogy volt képes annyi gyermek után mindent elvégezni. Takarított, tüzet gyűj-tott, fürdetésnél segített. A férje, Balázs bácsi felhordta a tü-zelőt, seperte a havat, javította a vízcsapokat, zárat. Nagyon megbízható, szorgalmas emberek voltak. A kosztal nagyon meg voltunk elégedve. Mindig két fogás, min-dennap hús, sokszor este is. Tíz leány ült egy asztalnál. Naposok voltunk. Segítettünk a terítésnél. 10 tányért vitt be a szolgálatos a konyhából az ebédlőbe. Két termen és egy hosszú folyosón kellett hogy végig vigyük. Én vékony-ka, pálcikakezű-lábú voltam első gimnazista koromban. Alig cipeltem a 10 porcelán tányért. Egy alkalommal éppen szembejött velem a kalotaszegi Perzsi néni, aki Margit néni-hez volt bejáratos, megsajnál és segíteni akart. Ilonka néni ott termett és nem engedte. Azt mondta, hogy kivétel nincs, minden leányra kötelező a naposkodás. Szívteneknek tartot-tam. Lám, ma sem felejtettem el. Pedig milyen jól tette, mert azóta hányszor cipeltem az akkori 10 tányérhoz hasonló ne-hezet, de megtanultam akkor, hogy ha elviselhetetlen is a te-her, nem tehetem le. Bírni kell.

De térjünk vissza a napi programra. Reggeli után felmen-tünk a hálóba, megvetettük az ágyakat, utána készültünk az iskolába. Az intézetből sokféle iskolába jártunk. Tanítókép-zőbe, Marianumba, román gimnáziumba ("Regina Maria", "Principesa Ileana"), kereskedelmibe. Legtöbbször a reformát-us Leánygimnáziumba jártunk. Sorba álltunk iskola szerint. Mi, a "reffesek" a legrövidebb úton, keresztül a Bolyai utcán igyekeztünk az iskolába. Kitérni nem volt szabad. Dehát a diák mindig diák volt és maradt. Hányszor megszegtük ezt a tilalmat! A Szentegyház utcán "kilógtunk" a Főtérrre, s úgy kanyarodtunk a gimnáziumba. Nagy nap volt az ilyen! Ese-mény! Ugyanakkor izgalom és szorongás. Vajon nem látott meg valaki? Nem tudták meg az Otthonban?

Oh, drága Református Leánygimnázium! Mennyi szere-ttel gondolok rá! Dr. Vassné Sükösd Lenke volt az első osztályfőnököm. Mikor számba vett és engem szólított, kedvesen rám mosolygott és azt mondta:

- Te vagy az én kis druzsám.

Egy életre meghódított. Előttem van a drága Emmi néni, dr. Sinkó Istvánné derűs arca. Nagyon szerettem. Második gimnazista koromban bevett a karénekebe, altba. Roppant büszke voltam. Külön kell megemlékeznem Tóth Mária-ra, a magyartanárnőmre. Első gimnazista koromban egy alka-lommal behívott a könyvtárba és azt mondta:

- Én látok benned valamit, de te nem tudsz beszélni. Nézd ezt a sok könyvet, neked sokat kell olvasnod. Döbben-ten hallgattam. Hogy? Én nem tudok magyarul beszélni? Nem tudtam bizony. Mészkörről, falusi környezetből, szegé-nyes szokínccsel indultam. Pedig kiváló tanítónk volt, Zsig-mond Ferenc. Mindent megtett értünk. De én arisztokrata és nagypolgári származású leányokkal kerültem egy osztálya-ba, akik az otthoni neveletésük folytán idegen nyelveket is beszéltek. Az iskola színvonala szintén magas volt. Nyil-ván, hogy az én tudásom nem volt elég. Tóth Mária tanár-nőm könyvet adott a kezembe, mondhatnám lámpást, ami világított nekem egy életen át. Szóval, kapaszkodnom kel-lett. Nehéz küzdelmet vívtam a tanulással. Sok féléjszakát tanultam a fürdőbe lopózva, mert nem akartam kimaradni az iskolából. Nagyon akartam tanulni.

4. Az intézeti rend

Hála a Leányotthon szellemének, a nagyok sokat segítet-tek, magyaráztak. Persze nem csak nekem. Ott mindenki megtett mindent a társakért önzetlenül. Az egyetemista la-kótársak is példaadó módon viselkedtek velünk. Bármit kérdeztünk, szívesen válaszoltak, tanítottak. Tóth Katótól sok francia szót tanultunk, s azok alkalmazását a beszéd-ben. Vele ma is barátságos viszonyban vagyok.

Egy alkalommal nagyon megijedtünk. Felmentünk a hál-lóba, és mint minden gyermek, kíváncsiak voltunk, hogy mit csinálnak az egyetemisták. Mellettünk volt a szobájuk. A két szentkirályi lány orvosnak készült, éppen a koponyát tanul-mányozták. Erre mi visítva kirohantunk. Hát így jár, aki kí-váncsi.

A kosztot az Unitárius Kollégium konyhájáról hozták pirosposztag leányok. És szigorúság ide, szigorúság oda, bizony sok levelet loptak be az "uniterektől" az otthonisták-nak. Mi a leányok tudtuk, de soha nem árulkodtunk.

Amint már mondtam, finom ebédeket kaptunk. Ilonka néni megtanított kulturáltan enni és viselkedni az asztalnál. A részét mindenki megette. Válogatni nem lehetett. Velem mégis baj történt. A tányéromon hagytam a salátafézeléket tükörtojással, mert nem szerettem. Felügyelőnőnk azonnal észrevette és kötelezően megetette velem. Egész éjszaka ros-zszul voltam.

Ebéd után sétálni mentünk sorban. Jártunk a Házsongárd-ban, a Botanikus Kertben, ismértünk a várossal. Ha nem vittek sétálni, akkor délután 4 óráig szabadok voltunk. Énekel-tünk, olvastunk, beszélgettünk. Második gimnazista korunk-ban, mi a négy "reffes" babáznai bújtunk el a folyosón a szekrények mögé. Javában varrtuk a babaruhát, mikor Ilonka néni állt meg mellettünk. Még a vér is megfagyott bennünk. Most mi lesz? Nem kifogásolta, hanem még segített, hogy szebben varrjunk. És még rongyot is ígért további babázásunk-hoz. Adott is. Ilyen volt. Mindent tudott, mindent látott, sem-mit el nem nézett, de amit helyeselt, azt pártfogolta.

Szilencium délután 4 órakor kezdődött 7 óráig. Akkor vacsoráztunk. Tanulás ideje alatt egyik nap Margit néni, másik nap Ilonka néni ügyelt fel. Margit néni néha helyet-tesítette egy nagy leány. Ilonka néni velünk ült a tanulóban és kézimunkázott. Mindig rendes, tiszta, ápolt, gondozott volt. Munkája ízléses, különleges. Tőle tanultam meg stop-polni. Lefekvés előtt gyakran kikérdezte a leckét, aki nem tudta, sarokban állva kellett megtanulnia. Vacsora-szünet-ben még megbeszéltük a leckéket, tisztáztuk, amit nem ér-

A Leányotthon növendékeinek egy csoportja

tettünk. Máskor énekel-tünk szórakoztunk. Este 8 órától 9 óráig átismételtük a leckét, és 9 órakor felmentünk a hálóba. Ismét derékig mosdás hideg vízben, fogmosás és lefekvés. Ha Ilonka néni nem jött fel a szobájába, akkor beszélget-tünk. Sok székely leány volt. Ott tanultam meg a székely himnuszt, mert halkan énekel-tük is.

Nappal zajos volt a város, de éjszaka nagyon csendes. Autók nem jártak, csak konflisok. Még ma is hallok a lópat-kók ütemes kopogását. Az intézettel szemben levő sarkon működött egy nyári kert, ha jól emlékszem Brinzaş volt a neve. Szebbnél-szebb slágereket hallgathattunk, az alattott el. A "Sorában" is állandóan szólt a zene a hangszórókból. Szép zeneszámokat tanultunk. A slágerekről jut eszembe Köble Istvánné Gálfi Sári leveléből egy rész. Idézem: "Ked-ves emlék jut eszembe Margit néniről. Akkoriban gyakran énekel-tünk egy sláger: "Ne legyen tavasz, ne legyen má-jus/ Ne legyen szívemben nyár". Mikor Margit néni erre egyszer felfigyelt, szelíden megszólalt: Nem kell fiam ilyet énekelni, mert fogytán van a tüzelő, nagy szükségünk van a tavaszi és nyári melegre. Volt humora. Különb-en is Margit néni nagyon emberséges, megértő igazgatónő volt. Sokkal liberálisabb szellemet valószínűleg meg a Otthonban, mint amilyen más leánynevelő intézetben uralkodott. Érthető, hi-szen unitárius volt.

Szombaton vacsora után táncoltunk a zongoraszobában. Útő Irma (Buba), Sigmond Júlia és Furdek Lujza szolgáltatta a zenét. Nagyon szépen zongoráztak. Ismerték a divatos táncdalokat. Leány leánnyal táncolt és nagy jól éreztük ma-gunkat. Most visszagondolva látom, hogy milyen szerény szórakozás volt ez, de nekünk nagyon tetszett. A mostani bentlakások milyen összkomfortosak és modernül berende-zettek, de merem állítani, hogy a régi Otthon hangulatát utol sem érik.

Kéthetenként fürödtünk és haját mostunk. Nem emlék-szem pontosan, hogy egy vagy két fürdőkád volt-e, azt biz-tosan tudom, hogy osztályonként vártunk sorunkra, de veszekedés lökdösődés nem volt. Fegyelmezették voltunk.

Egy dolgot hiányolok az intézeti nevelésben. Leányokat érintő fontos kérdésekről soha nem beszéltek. Semmi felvi-lágosítást nem kaptunk. Senki segítségünkre nem volt, még egymás közt sem beszél-tünk róla. Nagyon helyeslem, hogy ma már a iskolában tanároktól megkapják a testi fejlődéssel járó tudnivalókat. Ez a téma a tisztálkodással kapcsolatban jutott eszembe. (Folytatása következő lapszámunkban.)

Törökné Borbély Lenke

„A ti hiteteknek az egész világon híre van”

1995 számomra zárandokév volt, tele áldással és gazdag tapasztalatokkal, egyházunk számára újabb sikerekkel. Erről szeretnék szokásos évi beszámolót adni, úgyis, mint a Testvérgyülekezeti Tanács főtitkára, aki azonban a Center For Free Religion független és csak Erdélynek elkötelezett pozícióját megőrizve írok és végzem magamtervezte önkéntes munkám.

Unitárius zárandoklatok

Ahogy az Erdély-Amerika Testvérgyülekezet program mélyül és alapjaiban szélesedik, úgy mind több amerikai testvérünk zárandokol Erdélybe - immár százával minden évben. De talán fordítva még igazabb: a hazatérő zárandokok virágoztatják a testvériséget. Ez a kulcsa ennek a mindenkit ámulatba ejtő sikernek. Mert bizony a „ti hiteteknek az egész világon híre van”. S amint dr. Peter Raible Seattle-i lelkész, a Testvér Tanács új elnöke múlt év májusi első erdélyi zárandoklatán Siménfalván megfogalmazta: Erdély az unitáriusok "Szentföldjévé", búcsúhelyévé kiáltatott ki.

Ha büszkék az amerikaiak - márpedig azok - saját liberális vallásukra, akkor most, ráilleszhetik azt az erdélyi négy évszázad tűzpróbáját kiállított gyökerekre, ez nem kevesebb, mint tudatukat átalakító kollektív élmény - történelmi tudatuk megszületése. Ez tisztán megfogalmazódott immár a három ízben megtartott Berkeley-i történelmi kollokvium alkalmával is. Ma már minden túlzás nélkül állíthatjuk, hogy az amerikai unitarizmus szellemében és lelkiségében megújódott, valósággal megreformálódott mióta Erdélyben önmagát újra felfedezte. Unitárius lelkészek beszámolnak egy új jelenségről: mióta Erdély szelleme megérintette, gyülekezetük egyre nagylelkűbbé válik nemcsak Erdély iránt, de nyitottabbá saját társadalmi problémáik iránt is.

Múlt szeptemberben Bostonban jártamkor nagy fajsúlyú kijelentéssel pecsételte meg a fentieket elnökünk, dr. John Buehrens. Elismerte, hogy a "testvéregyház mozgalom az észak-amerikai kontines unitáriusainak legjelentősebb, legszélesebb körű mozgalma ebben a században az emberi jogokért vívott harc mellett". És ennek a megszervezéséért engem tett "felelőssé". Szívesen és büszkén állok elébe egy ilyen "vádznak".

Erdélyi testvéreink többnyire hallgatnak, vajmi kevés írás jelenik meg erről a túlélést elősegítő isteni beavatkozásról. Annál több hőstörténet lát napvilágot az amerikai testvér hírlapban. Egymást licitálják túl az Erdélyt megjártak élménybeszámolóikkal, fogadalmiakkal és terveikkel a még hathatósabb segítségre. S hogy ez nem csak elmélet, azt bizonyítja az évente immár követelezesen erdélyi testvér-egyházközseinkbe áramló segély. De ez csak az egyházközsegek kb. kétharmad részének ünnep, a többinek keserű elhanyagoltságérzés. Az egyenletlenség sajnos mélyül, amint a pénz még mindig oda áramlik leginkább, ahol már minden javítani-, építeni-, bevezetni-alót elvégeztek, ahol már van traktor, ahol a lelkész is dollárban kapja a fizetéskiegészítést. Mert ezek a gazdag amerikai egyházközsegek komolyan veszik vállalt kötelességüket. De az összképet tartva szem előtt, az ember felteszi a kérdést: ahol ennyi pénz forog, miért kell a magyarszentbenedeki műemlék templomunknak összeomlania? Miért nem fognak össze és áldoznak egy keveset azok, akik tehetik? Mivel az adományok mögött itt is sokszor az én S.O.S. felhívásaim állnak, most ugyanezt teszem azok felé az egyházközsegek

felé, amelyek úgy érzik, megengedhetik maguknak, hogy támogassanak egy Magyarszentbenedeket, ahol 17 egyháztag él csupán, de kazettás mennyezetű templomunkra nem engedhetjük ráomlani a tornyot. És Magyarszentbenedek testvére történetesen nem olyan tehetős, vagy még nem ismerte fel kultúra-mentő szerepét. De Sepsiszentgyörgyre is ráférne egy hagyományos közadakozás. A gondviselés gazdagon visszafizeti. És közös jövőnkéről van szó. A túlélés csak együtt, csak összefogással és egymás iránti felelősséggel lehetséges.

Egyik legkedvesebb illusztráció a program szellemére Homoródszentmárton példája, akik 100 dollár segélyt küldtek San Jose-i testvérgyülekezetüknek nemrég leégett templomuk újjáépítésére. Ezt a példát minden gyűlésen mindenki emlegeti itt, s a szemeket könny futja el.

Levelezés, mint kulcs

Egyenlőtlenségről és felelősségérzetről beszélünk, és ehhez nem kell dolláradomány, csak levél Erdélyből. Nemcsak válaszolni, de az amerikai választ egyenesen "kierőszakolni" kötelessége minden gyülekezetnek. Ír vagy nem ír az amerikai fél, mi írjunk, előző levélünk másolatát küldjük el ismét, ha válasz arra nem érkezett. Sajnos még mindig gyakori, hogy az erdélyi lelkészek elhanyagolják még a válaszadást is, még akkor is, amikor pénz vár elküldésre, amit erdélyi fél tudtára is adunk, s csak pár soron múlik a segély. Ha a karácsonyi üdvözlőlap megérkezik - ami azonban annyira személytelen, hogy nem helyettesít egy igazi levelet - akkor hogy tudjam én elhiteni, hogy a posta a hibás? Mindnyájan tudjuk, hogy a posta megbízhatatlan, mégis azok a levelek, amelyeket megírnak, többnyire megérkeznek. Apropó üdvölet: a karácsonyi, húsvéti üdvölet itt nem olyan súllyal esik latba, mint otthon, ahol egy évre letudjuk frási kötelezettségünket egy háromsoros képeslappal. Itt az üdvölet az év eseményeiről szóló levelet is tartalmaz, s ezt várják Erdélyből is.

Már azt a fogalmat is elfogadtam itt, hogy a kelet-közép-európai időérzés más, lassúbb, mint az itteni; hogy a régi reflexek és görcsök halogattatnak... De ezt míg a világ nem lehet okul felhozni. Mert attól, aki pl. Amerikából hazatér vagy komoly pénzt kap - amit hónapokig tartó gyűjtési akció előz meg itt és tart egy egyházközseget lázban - több váratik el, mit egy szabvány karácsonyi üdvölet és azután hat hónapi csend. Mert a hála kifejezésének elmaradása s a következményes, növekvő csalódás nemcsak az illető amerikai partner lelkesedését oltja ki, néha végérvényesen, hanem az egész mozgalomnak nagyot árt. Ezt nem engedhetjük meg magunknak, amikor annyi egyházközségünk "árva" még, s amikor nem igen akad új jelentkező testvér-jelölt. Egyik legaktívabb kör küzgyűlésén nemrég pironkodtam, amikor öt egyházközség panaszkodott nyilvánosan, hogy Erdélyből ismételt leveleikre semmi választ nem kaptak. Egyik közülük vissza is lépett s Székelymuzsna megint árván maradt. Székelyudvarhely II-t, épülő új templomával egyik testvére már elhagyta, s a második is nehezen tűri el a csend frusztrációját. S a tapasztalat az, hogy ezek az elveszett amerikai testvérek már nem hisznek az ügy fennségében, nem akarnak többé testvérségre lépni más egyházközséggel. S példájuk nyomán többen elriadnak a programhoz csatlakozástól. Hét év után is miért kell a levelek egy hányadéért könyörögni, amikor annyira bebizonyosodott, hogy

gyümölcsöző a fáradtság, és az egész egyházunk iránti felelősségről van szó. Az egyes gyülekezetek kapcsolatait nem lehet elszigetelten szemlélni, fedezzük fel, hogy egy nagy egész része vagyunk, s ha egy szerv nem működik rendszeren, beteg lesz az egész test.

Egy új felhívást tolmácsolok az amerikaiak részéről: kéri a testvérgyülekezteiket, hogy kapcsolódjanak be a levelezésbe, ne csak a lelkész feladata - és kiváltsága - legyen a levélírás. Nem kell angolul tudni ahhoz, mert a fordítást már megoldotta itt mindenki. Igenis, azok a kapcsolatok a legélénkebbek és legnépszerűbbek, ahol a gyülekezet tagjai, asszonyok, ifjak, gyermekek is bekapcsolódnak és leveleznek az itteni egyháztaggal. Egyre több ilyen levelező partnert hívnak meg amerikai utazásra.

Akik az amerikai fél passzivitása miatt frusztráltak, s nekem írnak, én azonnal intézkedem, még ha nem is válaszolok a levélre azonnal. Az esetek nagy részében sikerül feltámasztani a kapcsolatot, sőt aláyújtani is. Vannak azonban kihulló partnerek, s ilyenkor új társítást próbálunk, ami időbe telik.

Mind sürgetőbb az az elvárás, hogy Erdélyben is alkalmazzák a lelkészek az összedolgozást, testvérhálózat kiépítését, ami itt meghonosodott. Itt mi évente négyszer jelentetjük meg hírlapunk: a Partner Church News-t. Ehhez csatolva from Center for Free Religion hírlapom, amely az összképre egyfajta rálátást biztosít, az egész egyházunkat foglalkoztató problémákat és általános szükségleteket tár fel, kampányokat szervez stb. Ezenkívül egyes körök a maguk hírcsere szolgálatára saját lapot adnak ki. Erdélyben a körök testvéregyház felelőseitől is elvárjuk, hogy számon tartásuk körükben a kapcsolat elakadását, erről rendszeresen miniket tájékoztassanak, illetve mi is számíthassunk rájuk, amikor az egyházközség makacs hallgatásba burkolódik. Annak valami oka kell, hogy legyen, s ezt mielőbb kideríteni s válaszban erre reflektálni, létfontosságú, s a köri felelős nemes feladata.

Sikeres misszió

Múlt év májusában az Erdélybe először látogató dr. Peter Raible elnök felkért, hogy 14 - hét lelkész és hét világi - erdélyi útját megszervezzem, az "idegenvezetést" és a tolmácsolást vállaljam. Farkas Dénes segítségével ez sikerült, sőt egy kicsit diadalút volt és minden tekintetben mintaként szolgálhat az utánunk jövőknek.

Szinte minden este az éppen soron levő környék lelkészeivel találkozhatott a hét amerikai lelkész, fehér asztal mellett. Homoródszentmárton nyíresében egyszerre 19 lelkész imádkozott egyik zárandok lelkészársunk halálos veszélybe került édesanyja és az éppen kórházba került Kiss Ákos lelkész felgyógyulásáért. Mindenik zárandok beszédét előre magyarrá fordítottam és mindenki a saját testvér-templomában prédikált egyik vasárnap és töltött három napot gyülekezete körében, teológusok tolmácsolásával. Siménfalván az egész falu s a környék lelkészei ünnepélyesen vártak, érkezésünkkor a gyermekek gyönyörű műsort adtak, s azután mindnyájan együtt vonultunk a templomba ahol édesapám egykori szószékén életemben először prédikáltam Erdélyben. Sok felemelő pillanat tette ezt a zárandoklatot határkövé sokunk életében. A résztvevők leg többje idén gyülekezetének tagjaival tér vissza testvérei körébe.

A kölcsönkért és minduntalan lerobbanással fenyegetett mikrobuszunk nem csoda, hogy erre az ünnepélyes kijelentésre készítette Peter Raible-t: "Unitárius zárandok-utaztatási szolgáltatásra van szükség!" S azonnal belefogtunk a megtervezésébe, még ott Erdélyben. Autóbusz, szállodaláncolat kell, mert az igény s áldásai mindkét félre nyilvánvalók. Peter a tett embere.

Amit elhatároz, azt valóra is váltja. Támogatása tudatában szívesen láttunk hozzá a terv megvalósításához.

Farkas Dénes, aki sok amerikai unitárius csoportot vezetett végig Erdélyen - felejthetetlen élményt nyújtva - és azokat még filmen is rögzítve, komoly népszerűsége tett szert az amerikai unitáriusok körében. Ennek eredménye volt, hogy a Center for Free Religion szervezésében sok-sok amerikai egyházközség fogott össze és három hónapos körútra hívta meg Dénest, hogy vizsnozzák kedvességét. De igazi küldetése ennél komolyabb és közérdek volt. Nem kisebb feladatot tűztünk ki magunk elé, mint 25 ezer dollár összegyűjtését, hogy mikrobuszt vásároljunk erdélyi egyházunknak, amelynek fő rendeltetése az amerikai zárandokutak megkönnyítése. Farkas Dénes augusztustól-novemberig három kerek hónapon át vándorolt Amerika több mint tíz államában, kézzel-kézre, gyülekezetből-gyülekezetbe. A Keleti és a Nyugati Parton én is elkísértem. Két embernek is hihetetlen strapa, de óriási élmény is volt minden este másutt adni műsort két nyelven, hegedülni, minden vasárnap két-három istentiszteletet végezni, lelkesíteni, meggyőzni. A gyűlő pénzen kívül ez a misszió amolyan "hiterősítés" is volt, a program egésze kapott általa friss vért. Négy alkalommal főztünk magyar vacsorát 100-100 embernek. Ezt a pénzgyűjtési módszert már évek óta alkalmazom Chicoban, mint évi egyházfenntartási hozzájárulást, s mely mindig 8-900 dollárt eredményez. A leghatékonyabbnak eddig a californiai Oakland unitáriusainál bizonyult, ahol 80 meghívott vendégre főztem erdélyi "lakomát" és természetesen hegedültem hozzá cigányzenét. Ízes magyar pohárköszöntőről Farkas Dénes és az akkor Berkeley-be érkező peregrinus Kovács Sándor kolozsvári lelkész és felesége, Maksay Magdolna gondoskodott. 7000 dollár volt a vacsora bevétele, mely a testvér oklándi új malomra "hajtotta a vizet". Prédikáló körutunk 15 ezer dollárt eredményezett, s nemrég egy névtelen adakozó - akit meghatott a mi eltökéltségünk s a szükség realitása - a hiányzó 10 ezer dollárral lepett meg! Megvan tehát a mikrobusz, s már őt csoport iratkozott fel Dénesnél a nyári túrákra. Ezt a szolgáltatást az amerikai Testvértanács, azonkívül, hogy az erdélyi egyetemesek egyház szállítási gondjain enyhít, egy önfenntartó vállalkozásnak és nem az amerikai vendégek ajándék-utaztatásának képzeli el. Ezzel is jövőt építünk.

Szolidaritás

Megrendülve olvastuk az Erdélyi Unitárius Lelkészek Szövetségének Nyilatkozatát, melyet novemberi konferenciájukon tettek közzé az új román tanügyi törvény elleni tiltakozásul és az éhségstrájkolókkal való szolidaritásul. Erdélyi testvéreink ügye iránt vállalt abszolút szolidaritásunkat Washington D.C.-ben tartott februári Tanácsülésünkön mi is tiltakozó Nyilatkozatba foglaltuk. Ez alkalomból engem kértek fel a fővárosi szószéki szolgálat végzésére, népes és mélyen érdeklődő gyülekezet előtt, melynek tagjai nagyobb részt kormánytisztviselők voltak. A Testvéregyház Tanács levelek és az Internet (számítógépes levelezés) által valamennyi amerikai unitárius gyülekezetet cselekvéses szolidaritásra szólított fel. Az unitáriusok szava az emberi jogok védelmében hagyományosan jól ismert és nagyra becsült a Fehér Házban és az USA kormányban is.

Emlékezések dr. Gellérd Imrére

Dr. John Buehrens elnökünk igen megtisztelő felkérésének tettem eleget amikor szeptember 15-én, a bostoni Unitárius Univerzalista Egyházközpontban istentiszteletet tartottam az alkalomból,

hogy édesapám, Gellérd Imre huszonöt évi késéssel és immár posthumus, de hála Istennek megkapta a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetből teológiai doktorátusát, melyet Kolozsváron, a Teológia fennállásának 100 éves évfordulójának ünnepségén családom jelenlétében vehetett át. Majd együtt vittük az oklevelet, melyért édesapám úgy megdolgozott, megszenvedett, de melyről hiába álmodott, az udvarhelyi temetőbe, hogy sírjára tegyük.

A bostoni istentiszteleten az ő életéről és munkásságáról emlékezett velem együtt az egyházvezetők közül álló gyülekezet. Az évvégi kiértékelés eredményét Boston most közölte, hogy ti ez az istentisztelet volt az év két legkiemelkedőbb szolgálatának egyike. Aztán hazaérkezve, Székelykeresztúr teremtett ismét értékes alkalmat számomra a szószéki szolgálatra és a közös emlékezésre, melyen a székelykeresztúri Unitárius Szeminárium közel száz tanulója mutatott be magas színvonalú műsort. Akkor még Gálfalvi Sándor szeretett főgondnokunk is velünk ünnepelt.

Immár dr. Gellérd Imre édesapám emlékére újabb angol nyelvű prédikációs-kötetet jelentettek meg a júniusi főtanácsunkra. A beszédek Erdélyről valló amerikai unitárius lelkészek tollából származnak. Ugyancsak az ő emléket szolgálja majd a most kiadás alatt álló magiszteri tézise és doktori disszertációja, Az erdélyi unitárius prédikációirodalmunk a 16. és 20. század között, melyet minden erdélyi lelkészünk asztalára letenni szándékozunk. Eközben pedig ugyanez angol nyelven lát napvilágot.

Emlékadományok a Center for Free Religiónról

Három halottunk emlékét szeretnénk adományainkkal tisztelni és felidézni:

Gálfalvi Sándor főgondnokunk távozása mély szomorúsággal, gyásszal tölt el mindannyiunkat, veszteseket. Áldásos, egyházépítő szolgálatáért hálával, emlékére 500 dollárt ajándékozunk a székelykeresztúri Unitárius Szeminárium tanulóinak, akiknek órangya volt Gálfalvi főgondnok úr.

Rev. Carroll Payne, Atlanta, Georgia-i testvérünk egyik legelkötelezettebb harcosa és jötevője volt mozgalmunknak. Mint nyugalmazott református lelkész 1967 óta hűséges unitárius egyháztagnaként dolgozott az erdélyi unitáriusok és az emberi jogok ügyéért. Erdélyt kétszer is meglátogatta, utóbb májusi zárandoklatunkkor. Kora ellenére vállalta egy hatalmas komputer, lézer printer átszállítását az óceánon, melyet a székelykeresztúri Unitárius Szemináriumnak adományozott a gyermekek és a tanterület nem kis meghatódására. Carrollt soha senki olyan boldognak nem látta, mint akkor. Szívinfarktus végzett vele. Családtagnaként gyászoljuk harcostársunkat. Emlékeire 500 dollárt adományoztunk a kolozsvári Unitárius Teológusoknak, akikben ő, mint volt lelkész, szívből gyönyörködött. A Testvéregház Tanácsunk ezenkívül elhatározta, hogy most készülő zászlónkat Carroll Payne-ről nevezzük el.

Jane Lauriat, Sun City, Arizona-i testvérünk dr. Nathaniel Lauriat nyugalmazott lelkész felesége volt, az unitárius asszonyok nemzetközileg is elismert egyik legaktívabb személyisége. Mint az IALRW elnöke, ő hívott meg engem a Paolo Alto-i IARF Világkongresszusra, 1987-ben, ahol férjemmel először találkoztam. Barátságunk munkaviszonnyá nőtte ki magát, s Jane éveken át rendíthetetlen szorgalommal segített összegyűjteni az erdélyi unitárius kisnyugdíjas lelkészek és özvegyek segélyezé-

sére szánt pénzüsszeget. Temetésekor volt gyülekezete 500 dollárt adományozott nekünk, amit ezúttal az ő emlékét idézendő és megörzendő, kisnyugdíjas lelkészeink segélyezésére átadjuk, amint Jane is tette volna.

Ázsiai zárandoklat és tanulsága

A múlt év számomra George kutató "expedíciójával" zárult, Nepálban Tibet határán. 1996 Újév felkelt áldott napját a Himalájában köszönhetjük. De mindenképp az emberek voltak a legszebbek. Minden egzotikumuk ellenére mélyen ismerősnek tűntek, vonzottak az arcok. S talán nem is véletlenül - kalárisomról is kiderült, hogy igen régi, értékes tibeti hegyi korall! Igen, Tibet kézzelfogható közelsége döbentett rá a legújabbkori Tibet-Erdély analógiára. Ezt hoztam haza magammal. S mert kincs számomra, megosztani kívánom. Érdemes elgondolkozni rajta.

Mint ismert, Tibet mint olyan nem is létezik 1959 óta, amikor a Kínai Kulturforradalom tomboló örültsége besöperte a kommunista Kína malomkerekei közé. Tibet ma csupán egy kínai provincia - a kínaiaknak. De nem a tibetieknek. Azoknak éppen olyan élő, édes szülőháza, mint nekünk Erdély. Pedig ők még jobban elvesztették, mint mi. Közülük százezreket végeztek ki a kínai megszállók. Templomaikat feldúlták, kifosztották, egész kolostorokat irtottak ki, szerzetesek és papok tízezreit végezték ki a helyszínen, mások kényszermunka-táborokban veszttek. S ma is legalább egymillió tibeti sínylődik, haldoklik politikai börtönökben - saját szülőföldjükön! A Dalai Láma száműzetésbe kényszerült. A dicső Lhasa és a királyság elveszett.

Híres templomuk körül nepáli száműzetésükben a tibetiek százai, ezrei kerengenek folyton imádkozva. Felületesen először vallásuk exotikus gyakorlatának véltem, csak amikor közéjük gyűltem, vált egyszerre világossá az igazi tartalom. Ezek az emberek elvesztett szülőföldjükért imádkoznak: Tibetért, Lhasaért, szent fővárosukért! Éjjel és nappal, szünet nélkül, csecsemők anyjuk hátára kötve, öregek, akik alig tudnak már járni, százak és ezrek, tízezrek, soha meg nem szűnő rítusban, egymást váltva imádkoznak a szülőföldért ezek a hazájukból elűzött menekültek. Menekültek, hogy élve maradhassanak és a halott Tibetet feltámasszák, kultúráját elevenen tartsák, átmentsék. És ez sikerülni is fog nekik, mert rettenetesen hisznek benne. Hisznek az ima hatalmában, a lélek erejében. Ezt ma a "boudhanathi tibet jelenségek" hívják.

A tibetieknek Boudhanath csak az egyik "sirató faluk". De ők nem sírnak, hanem imájukkal feltámasztják hazájukat, lelkükben a reményt táplálják, hagyományukat s hinni tudásukat átadják a következő nemzedéknek. Hogy éjjel és nappal, fiatalon és öregen, télen és nyáron, folyton legyen aki az ima fáklyáját meggyújtsa és körbe-körbe hordozza.

A világnak talán szüksége van a remény ilyen emlékfalaira, zárandokhelyeire, ahol emberek találkoznak, imák fonódnak egymásba, amelyek emlékeztetnek az emberiség elleni bűncselekményekre, melyeket meg lehetett volna előzni, ahol egymás bánata iránt kinyílik a lelkünk még akkor is, amikor saját szenvedésünk elzárja lelki horizontunkat. Igen, Tibet és Erdély analógiája szívet, szemet kinyitó példa. Ott láttam magunkat közöttük. És nem tehettem másként: közéjük álltam és nyolc órányi gyakorlatással százszer kerültem meg a templomot imádkozva Tibetért és Erdélyért.

Zárandoklat lett az expedícióból.

Dr. Gellérd Judit

A templom és az iskola

Az utóbbi években a gazdasági-, politikai- és társadalmi élet minden területén szédületes változások korát éljük. Alig győzzük nyomon követni az infláció és árdérágulás mellett a parlament és kormány döntéseit és határozatait, s a társadalmi élet terén jelentkező újabb és újabb fejleményeket. Természetszerűleg óriási változások, átalakulások történtek az iskolai munkában, az oktató-nevelő tevékenységben is. Habár az iskola célja nem változott - sajátos tudást, gazdag lelki és jellembeli tulajdonságokat kialakítani a gyermekekben, melyekre építve a jövő felnőtteiként megállják majd a helyüket -, de a keret és a nevelési eszmény nagyon sokat változott.

Nagyon nehéz az iskola dolga, hisz a nevelés talán még soha nem ébresztett olyan nagy érdeklődést, élénk figyelmet szerte a világon, mint napjainkban. Sok esetben a társadalom válságos állapotai, szociális, gazdasági, kulturális, politikai vagy erkölcsi jellegzetességei új kihívásokat támasztanak az iskolai oktató-nevelő tevékenység elé.

Nem egy esetben vagyunk olyan problémahelyzetben, melyet azonnal a legjobban, legeredményesebben meg kell oldani teljesen új, általunk, nevelők által nem tanult pedagógiai-lélektani fogásokkal. És mi kell megoldjuk, akik megszoktuk, hogy az oktató-nevelő tevékenység szépen folyik a maga medrében a felsőbb utasításoknak megfelelően.

A sok új probléma egyetlen vetületére szeretnék röviden kitérni, még pedig a vallás-erkölcsi nevelés tantervbe foglalására.

Örömmel fogadtuk a minisztériumi határozatot, mely szerint az iskolában, osztályonként heti egy óra keretében a lelkészek vallás-erkölcsi nevelésben részesíthetik tanulóinkat. Ez így kell, ez így illik, hisz a tudományos, erkölcsi-honpolgári, technológiai nevelés a vallás-erkölcsi neveléssel együtt válik egységes egészé. Így felelhet meg az iskola annak a követelménynek, hogy sajátos műveltséget megalapozó, jellem és erkölcs alakító célkitűzéseinek megvalósítása révén minél hatékonyabban hozzájáruljon egy jobb jövő kiépítéséhez.

Iskolánk, a kobátfalvi Gálfi Sándor Általános Iskola, sajátos helyzetben van. Talán az egyedüli Erdélyben, ahol a Kobátfalváról, Bencédből, Szentmihályról, Nagykadácsból, Tarcsafalváról, Csehétfalváról és Tordátfalváról - tehát hét faluból - összegyűlt 81 gyermekből 79 unitárius, és mind a 79 részt vesz a vallásórákon. (Két gyermeket egy családból, akik Jehova tanúi, nem kötelezünk az unitárius felekezeti vallásórákon való részvételre). A vallásórákat csütörtöki napra tettük, s az iskolakörzetünkben tevékenykedő unitárius lelkészeket mind bevontuk a vallás-erkölcsi nevelésbe. Ezenkívül mindannyian otthon is foglalkoznak az I-IV osztályos gyermekekkel és a konfirmáló ifjakkal.

Az I-IV. osztályban Nyitrai Csongor lelkész irányításával imákat, bibliai történeteket (meseszerű formában) és énekeket tanulnak.

Az V. osztályban Bíró József lelkész vezetésével az Ószövetséget tanulmányozzák és énekeket tanulnak.

A VI. osztályban Nyitrai Csongor lelkéssel az Újszövetséget tanulmányozzák és énekeket tanulnak.

A VII. osztályban Szombattfalvi József lelkész egyháztörténelemmel és énekek tanításával foglalkozik.

A VIII. osztályban Kiss Gergely lelkész az erkölcsstanal, magatartási szabályokkal ismerteti meg a tanulókat és énekek tanításával foglalkozik.

Közösen beszéltük meg ezt a szervezési formát és több előnyét is megemlítem:

- a lelkész alaposan elmélyülhet az adott témakörben, hisz éveken át azzal foglalkozik
- ha valakinek távol kell maradnia (pl. temetés miatt) óracserével helyettesíteni tudjuk
- nem utolsó sorban jól esik hetente találkozni és sok-sok mindenről elbeszélgetni, sok közös gondolatot megosztani.

Közösen, vállvetve egységes nevelést biztosíthat az egyház és az iskola. És közösen ünnepelünk, közösen ajándékozunk. Hisz már hagyománnyá vált, hogy karácsonykor a templomban együtt ünnepelünk gazdag műsorral, minden gyermek (még az óvodások is) szerepel, és az angyal osztja a feldíszített karácsonyfa alatt a csupa szemből álló kis gyermekeknek a közösen összeállított ajándékcsomagot. És közösen fogadjuk a falunkban látogató vendégeket is.

Így próbáljuk megoldani közös célunkat, a gyermekek nevelését, lelki és szellemi világunk gazdagítását és azt, hogy egyformán szeressék és magukénak tekintsék gyermekeink a templomot és az iskolát.

Bán Gagyai János, tanár

Templomjavítás Kőrspatakon

A kőrspataki unitárius egyházközség a kis gyülekezetek közé tartozik. A múlt század végén a falu központjában épült templom az utóbbi évtizedekben nagyon megrongálódott. Javítását az egyházközség régóta tervezi, de megvalósítani nem tudta. Ennek különböző okai voltak: az anyagi fedezet hiánya, az egyházközség ügye iránti közömbösség, valamint a lelkészhiány. Ugyanis az utóbbi évtizedekben a kis gyülekezet lelkészei nagyon rövid ideig szolgáltak itt és utána továbbmentek.

A kilencvenes években valami megmozdult a gyülekezet életében és egy eredményes folyamat elindítását ígérte. A hívek melléállása is pozitív irányba mozdult ki, s az addigi meddő tervezetések helyét a cselekvés vette át. Ha az aranykönyvet vesszük alapul, a következőket mondhatjuk el az áldozatkészség mutatójáról:

1990-ben az aranykönyvi bejegyzés 5 375 lej, ebből közmunka 1 500 lej. Az 1991. évi aranykönyvi végösszeg: 7 139 lej, közmunka 3 600 lej; 1992. évi aranykönyvi végösszeg: 16 025 lej, közmunka 7 800 lej; 1993. évi aranykönyvi végösszeg: 413 219 lej, közmunka 122 000 lej; 1994. évi aranykönyvi végösszeg: 1 556 000 lej, közmunka 188 000 lej; 1995. évi aranykönyvi végösszeg: 1 575 000 lej, közmunka 534 000 lej.

Az aranykönyvben az utóbbi két évben új név díszel, és pedig az amerikai testvérgyülekezetnek, Corvallisnak a neve, akik jelentős anyagi támogatásban részesítették az egyházközséget. Nekik, valamint az egyházközség híveinek és az Egyházi Képviselő Ta-

nácsnak köszönhetően sikerült megjavítani a megrongálódott templomot.

1995 szeptember utolsó vasárnapján meghitt templomi ünnepély színhelye volt a megújított templom. Hálaadó istentisztelet keretében a testvérgyülekezet lelkészénél Jill McAllistert és családját köszönthette a gyülekezet. Az emléktábla felavatása után köszönő és köszöntő szavak hangzottak el magyar és angol nyelven.

A meleg fogadtatástól és szívélyes vendéglátásától, az erdélyi táj szépségétől eltelt amerikai testvéreinktől ígéretet kaptunk a kapcsolatok kiszélesítésére, ami jó reménységgel tölt el mindnyájunkat, hogy megkezdett munkánkat Isten segítségével folytatni tudjuk.

Dañcs Lajos lelkész

A szeretet épít és szépít

Pál apostol a korinthusi gyülekezetéhez írt első levelében ezt írja: "a szeretet épít" (1kor 8, 1).

En ezt az apostoli kijelentést kibővítem és így próbálom megfogalmazni: a szeretet épít és szépít, a gyűlölet rombol. A gyűlölet az emberi történelem folyamán, hogy mennyi mindent rombolt, pusztított, azt fel sem tudjuk mérni. A gyűlölet romboló munkáját sajnos sokszor tapasztaltuk és tapasztaljuk nap mint nap emberi életünkben.

A firtosmartonosi egyházközségben az 1995-ös évben, hála a jó Istennek nem a gyűlölet, a széthúzás, a rombolásnak nyomait láttuk, hanem azt, hogy a szeretett adományozott, szépített.

Elrepült a nyár, múlttá lett az ős is, s ránk köszöntött zimankós napjaival a tél. A vissza nem térő két évszak nem múlt el nyomtalanul. Nyomot hagyott nemcsak azzal, hogy több lett a ránc arcunkon, nem csak azzal, hogy deresedett hajunk, hanem egyházi életünkben is nyomot hagyott a jövő számára.

A nyár folyamán a lelkési lakáson az ajtók, ablakok újrafestése megtörtént, közel másfélmillió lej értékben. Az őszi időben a szeretett és féltett templomunkon külső és belső javítást, meszelést végeztünk. Ez a nagy munka önerőnkől nem valósult volna meg soha. Az Egyházi Képviselő Tanácstól pénzbeli segítséget kaptunk, másfélmillió lej értékben, valamint pénzbeli adományt kaptunk közel hárommillió lej értékben a Nebraska állam (USA) Omaha város testvérgyülekezetétől is.

Ez alkalommal is hálás köszönetünket fejezzük ki mindkét adományért, mely szeretetből fakadt. Igen, a szeretet szépített egyházközségünkben: lelkési lakást és templomot.

Őszintén, tiszta szívből kérjük az egy igaz Istenünket, hogy ezt az építő-szépítő szeretetet tartsa meg közöttünk a jövőben is, hogy egyházi épületeinket tudjuk karban tartani, megőrizni az utánunk jövő nemzedék számára.

Bíró Mihály, lelkész

Leraktuk a magyarandrásfalvi templom alapját

Az új esztendő elején szokásos számadás és tervezés idején a magyarandrásfalvi templomalap egyszerre jelentí egyházközségi életünk 1995. évi sikerét és 1996. évi gondját.

Több tervezetés, készülődés után végre 1995. július 22-én ünnepélyes keretek között elhelyeztük a templom szegletkövét. A templomépítés egy közös összefogás eredményeképpen kezdődött és csak közös erővel tudjuk befejezni. Unitáriusok és reformátusok, amerikaiak és külföldre telepedett andrásfalviak álltak a helybeliek mellé az alapozásban. Ha elkészülhet ez a templom, akkor egyházkörünkben, a már meglévő fiatfalvi mellett ez lesz a második, melynek fényképe alá oda lehet majd írni: unitárius-református közös templom.

A szegletköv letételének ünnepén az unitárius és református püspökök képviselői tartottak egyházi beszédet. Jelen volt Andrásfalva testvérgyülekezte képviselője is Jim és Mary Donald személyében. Szerepeltek a csekefalvi ifjak énekszámokkal, az andrásfalvi és szentábrahámi gyerekek szavallatokkal. Ott voltak a közönség soraiban a szomszéd falvak unitárius és református lelkészei, a tantestület és a gyülekezetek tagjai. Az esperes urak és a helyi lelkészek beszédei mellett Dr Molnár István körü felügyelőgondnok történelmi megemlékezést tartott a faluról, s örömmel fejezte ki azért, hogy a több mint ötszáz éve létező falu, amely idáig templom nélkül volt, most a templomos falvak sorába emelkedhet. Beszédet mondott a testvérgyülekezet részéről Mary Donald, aki ünnepélyesen átadta gyülekezte adományát is. Az első közös istentisztelet után szeretetvendégség volt, amit az andrásfalvi gyülekezet asszonyainak köszönhattunk meg.

Isten segédelmével egy időben bízunk a közös emberi akarat erejében. Így kívánjuk 1996-ban tovább folytatni a templomépítést.

Jakab Dénes lelkész

A gondolat tetté érett Marosvásárhelyen

Az 1994. december 2-3. között tartott Egyházi Főtanács alkalmával hangzott el a javaslat egy kereszttelői betétkönyv akció beindítására. Az elképzelés alapján a kereszttelési szertartás után egyházunk minden új tagjának, a kereszttelői oklevél mellett, egy betétkönyvet is átadunk. A javaslat indoklása szerint, ez a gesztus - amelynek úgy eszmei, mint anyagi vonzata van - olyan érzéseket gerjeszt a szülőkből és a kereszttelőkben, majd később a megkereszttelőkben, amelyek részben az egyházhoz való kötődést erősítik, részben pedig további takarékoságra indítanak.

A fenti gondolatot a marosvásárhelyi Unitárius Egyházközség presbitériuma is megtárgyalta és elhatározta, hogy 1995. január 1-től gyakorlatba ülteti. Ilyetett képzőművésszel egy szép kivitelezett kereszttelési emléklapot készítettünk, amit azóta az egyházközség gondnoka minden kereszttelés alkalmával átad a boldog szülőknél, illetve kereszttelőknek a kereszttelői betétkönyvvel együtt.

Szabó László, körü felügyelőgondnok

A NŐSZÖVETSÉG ÉLETÉBŐL

Csíkszereda

1. Az 1995-ös év első megvalósítása a már másodszor megrendezett kosaras farsangi bál. Sikere talán még nagyobb volt, mint az elsőnek és a résztvevők is számosabbak. Értékes tombolatárgyakat kaptunk szponzorainktól. Legnagyobb sikere egy sütésre előkészített malacnak volt. Szerveztünk szívek táncát és szép farsangi szemüvegeket készítettünk. Meghívtaink voltak a nyárádszentmártoni unitárius nőszövetség az odaváló tiszteletes úrral és Farkas Dénes tiszteletes úr a kolozsvári központtól. Ezen kívül meghívtunk minden szponzort, akik segítségükkel hozzájárultak a bál sikeréhez. Zenélt a Hargita Székely Népi-együttes és előadást tartottak az együttes táncosai.

2. Január 30-án egyéb számos elfoglaltságára hivatkozva lemondott az elnöknő, Oláh Irénke. A tagság új elnökének Kelemen Biborkát választotta.

3. Még az 1994-es év decemberében a nőszövetség elhatározta, hogy felveszi a "BALÁZS FERENC SZÖVETSÉG" nevet. Balázs Ferenc a pap, a költő, a prózaíró, az ember - gazdag tevékenységével nagyon sokat tett mind az egyházért, mind a társadalomért. Nevének felvételével az általa vallott eszmék útján szeretnénk járni. A javaslat Csíkos Klára részéről jött, és a tagság lelkesen elfogadta.

4. Március 12-én, vasárnap, Simén Domokos tiszteletes úr istentiszteletével egybekötött ünnepségre került sor a templomban. Karda Ida nőszövetségi tag elhozta negyedik osztályát és szép műsorral méltatták Március 15-ike eseményeit a költő szavaival. A műsor után a nőszövetség szeretetvendégséget tartott, amelyen a "Lármafa" együttes szép hazafias nótákkal szerepelt.

5. Oláh Irénke, volt elnöknőnk eredményes levelezése folytán Amerikából 419 dollárt kaptunk, hogy céljaink elérésében felhasználjuk. Simén Domokos tiszteletes úr beleegyezésével ezt a pénzt bútóvásárlásra költöttük, mivel rendelkezésünkre bocsátott egy szobát a paplak épületében. Négy m hosszúságú padot, egy 4 m hosszúságú asztalt, egy szép üveges sarokszekrényt és egy faragott csillárt vásároltunk. Kovács Magdi nőszövetségi társunk férje készített függönytartót. Az írásos drapériát Vitos Magda társunk készítette. Elhatároztuk, hogy ezután itt tartjuk a szeretetvendégségeinket és az egyházhoz jött vendégeknek is rendelkezésünkre bocsátjuk, mint fogadótermet.

6. Az 1994-es év decemberében beindítottunk egy programot, ami az lokodi öregotthon megsegítését célozza. Mivel anyagi javaink nem nagyon vannak, így megegyeztünk, hogy minden hónapban egyszer néhányan közülünk ellátogatunk az

öregotthonhoz, édességet, olvasnivalót viszünk és megünnepeljük a születésnapokat, névnapokat. 1995-ben is rendszeresen végeztük ezt a tevékenységet. Csíkos Klára szorgalmazására beneveztünk a magyarországi Reménység Sziget Népi Egyeteme által meghirdetett pályázatra a szociális témakör keretében. Fáradozásunk nem volt hiábavaló. Nyertünk a pályázaton egy hetes üdülést a Reménység Szigetén és 5000 Ft pénzzjutalmat.

7. Május 21-én a nőszövetség szeretetvendégséget tartott Midge Jones, az amerikai testvéregházközség küldötte tiszteletére. A rengeteg sütemény és limonádé felhozatalból még Lokodra is tudott vinni Simén Domokos tiszteletes úr. A nőszövetség egy szép írásos abroszt és egy korondi tányért adományozott a vendégnek és tolmácsolta jókívánásait az amerikai egyházközségnek, egyúttal köszönetet mondtunk a kapott 419 dollárért.

8. A június-július hónapokban csak a lokodi program rendszeres látogatásai folytak. A nőszövetség a nyári szünetben nem folytatótt más tevékenységet.

9. Augusztusban többen a tagok közül részt vettek a pályázaton nyert kiránduláson. Elmondták, hogy milyen nagy szeretettel fogadták őket és milyen sok szépet hallottak az előadások alatt. Külön méltatták a minden reggeli áhítatokat. Németh Géza sírjára, aki létrehozta ezt az alapítványt, virágot helyeztek.

10. Szeptember 3-án, az Unitárius Nők Országos Szövetségének Közgyűlésén nyolcan vettek részt közülünk. A körü megbízottak közé Dombi Ibolya tagunkat is beválasztották.

11. November 8-iki havi rendszeres gyűlésünkön elhatároztuk, hogy minden alkalommal megtanulunk egy egyházi éneket és folytatásos mesélés formájában egyháztörténelmi ismertetőt tartunk.

12. A szeptember-október hónapok alatt Vitos Magda kiavart egy gyönyörű írásos kézimunkát, amit a nőszövetség termében az asztalon helyeztünk el. Faluvégi Irma tagunk megszöött 26 m rongyszőnyeget. A rongyot Simén Domokos tiszteletes úr szerezte a csíkszeredai RIEHEN Társaságtól és a nőszövetség tagjai otthoni készleteiből pótolta. A rongyot a tagok vágják fel.

13. November 9-én levelet küldtünk az udvarhelyi nőszövetségnek, melyben kapcsolatfelvételt javasoltunk. A válasz kedvező volt. Kedei Mózesné, az udvarhelyi papné máris jelezte, hogy ők szeretnének fogadni először. Reméljük mindannyiunknak hasznára válik a tapasztalatcsere.

14. December elejére Mikulás-ünnepséget rendezünk a nőszövetség szobájában. Minden gyermek az alkalomhoz illő verset vagy éneket fog előadni, amit a "Mikulás" kis csomaggyal fog jutalmazni.

Kelemen Biborka, nőszövetségi elnök

A Csíkszeredai Unitárius Nőszövetség a Nyugdíjasok Napja tiszteletére rendezett ünnepségen

Marosvásárhely

Az UNOSZ 1995. szeptember 3-iki Csokfalván tartott közgyűlése után a marosvásárhelyi unitárius nők szövetsége első összejövetelét szeptember 20-án tartotta. Ez évi munkánkat az őszi hálaadás jegyében indítottuk Kolcsár Sándor tiszteletes úr istentisztelete után. Az összejövetelünk tárgyát a nyári tevékenységről való beszámolás és a csokfalvi közgyűlésen tapasztalt vagy határozatként elfogadott problémák képezték. Emellett felvázoltuk a 95-96-os esztendő munkatervét, figyelembe véve az UNOSZ csokfalvi közgyűlésének határozatát, ami a lélekápolás, szociális teendők, szervezési és gazdasági tevékenységünket illeti. Összejöveteleinket két hetente, szerda délután tartjuk az unitárius tanácsteremben.

Az elmúlt hónapban a következő találkozások voltak: október 4-én vendégünk volt Jakabházi Vera segesvári választmányi tag, aki kitűnő előadását ismertette - Nők a Bibliában - asszony-

társainkkal. Október 6-8. között nőszövetségünk 10 tagja részt vett a Lórántffy Zsuzsanna Egyesület által megrendezett találkozón, ahol különböző erdélyi városok (Nagyvárad, Gyergyószentmiklós, Kolozsvár stb.) nőszövetségeinknek képviselői jelentek meg és ennek az ökumenikus jellegű találkozónak eredménye lett az Erdélyi Magyar Nők Szövetsége tanácsának megalakulása. Ezen az alakuló ülésen a jelenlevők állásfoglalást szerkesztettek a diszkriminatív román tanügyi törvény ellen. Az erdélyi nőszervezetek találkozása istentisztelettel zárult a híres vártemplomban, majd a gótikus teremben unitárius asszonyaink a vendégek tiszteletére előadták az "Isten kezében" című irodalmi összeállítást. Nőtestvéreink bekapcsolódtak egy másik fontos esemény sikeres lezajlásába. Október 16-án más erdélyi városokból és Nyugatról érkezett vendégeket szállásoltak el, akik a Nyugati Protestáns Szabadegyetem, Látóval való találkozásra jöttek. Október 18-án Dr. Major Ferenc belgyógyász főorvos úr értékes előadását hallgattuk meg az öregkori problémákról, az egészséges életmód feltételeiről. A főorvos úr és a tagság között élénk párbeszéd alakult ki, különböző problémákra kaptunk választ. Az összejövetel második felében Tompa Mária felolvasta és fejezetenként kibontotta az UNOSZ csokfalvi határozatát.

Utolsó novemberi tevékenységünk egy Erzsébet és Katalin köszöntő összejövetel volt, melynek célja jótehetségi kezdeményezés: tombolázás segítségével pénzt gyűjteni a közeledő ünnepekre, a gyermekek és öregek megajándékozása céljából. Kezdeményeztük és a templomban is hirdettük a kisgyermek vasárnap délelőtti foglalkoztatását, míg a szülők istentiszteleten vesznek részt.

November hónap folyamán nőszövetségünk tagjai bekapcsolódtak a 3-án indult Ima és Böjt hónapja akcióba. Hetente egy nap teljes böjttel és a délután 6 órai kezdettel való áhítat meghallgatásával fejezték ki tiltakozásukat. Nőszövetségünk tagjai állásfoglalásban fejezték ki Tőkés László püspök úr tiszteletbeli RMDSZ elnök melletti kiállásukat. Ez a szöveg a helyi sajtóban is megjelent.

November 15-én részt vettünk a templomban tartott Dávid Ferenc emlékünnepeken, ahol az egyházi kórus sikeresen szerepelt. (A kórus nőtágjainak 80% -át nőszövetségünk tagjai teszik ki.)

Szociális téren nőszövetségünk 5 tagja rendszeresen látogat és segít idős, magányos embereket.

Arra törekszünk, hogy az UNOSZ csokfalvi közgyűlésén elfogadott határozat minden pontjának eleget tegyünk. Nőszövetségi munkánkat szolgálatnak tartjuk, ami erdélyi magyar nemzeti közösségünk és unitárius hit- és értékrendszerünk megőrzését elősegíti.

Kisgyörgy Júlia és Tompa Mária

Sepsiszentgyörgy

Régi, szép hagyomány a havonta megszervezett szeretetvendégség, mely alkalommal asszonyaink felváltva vállalják a háziasszony szerepét. Általában hat háziasszony készül a szeretetvendégség megtartására. Ez alkalommal nemcsak teával és süteménnyel kínáljuk meg a vendégeket, hanem lelki, szellemi nevelésükről is gondoskodunk. Lelkészünk, Török Áron tiszteletes úr imája nyitja meg a találkozást, majd a résztvevők szoltáreneklése erősíti unitárius hitünket.

Teázás közben mindig sor kerül kulturműsor bemutatására is, melyben nemcsak a nőszövetség tagjai, hanem a jelenlevő férfiak, gyermekek is bekapcsolódnak.

1995. november 26-án megtartott szeretetvendégségünk nagyszámú résztvevőjének rendkívüli élményben volt része, mert ez alkalommal emlékeztünk meg megyénk egyik nagy szülöttjének, Bölöni Farkas Sándor unitárius hittestvérünk születésének 200 éves évfordulójáról. E nagy férfiúra nemcsak Bölön

község, de egész Háromszék, sőt Erdély magyar ajkú lakossága emlékezik, és a nagy unitárius elődökhöz méltóan tiszteli emléket.

"Erdővidék az én hazám"-írja Kovászna megye másik nagy szülöttje, a nagyajtai Kriza János nagytiszteletű unitárius püspök és néphagyomány-ápoló, a Vadrózsák szerzője. Ezzel a szép költeménnyel indult az emlékezés, majd előadás hangzott el Bölöni Farkas Sándor életéről és sokoldalú irodalmi, közéleti, tudományos tevékenységéről. Az elhangzottak után székely népdalokkal és költeményekkel fejeztük be az emlékezést. Közben úgy éreztük, büszkén dagadó kebelrel, hogy e nagy unitárius előd lelke ott bolyongott közöttünk. Persze nem hiányzott a felszolgált tea mellől a híres székely kürtöskalács, amely asszonyaink hagyományoszeretét és szakácsművészetét bizonyítja, példát mutatva az utánunk jövő nemzedéknek is.

E meghitt hangulatú találkozót tombola-sorsolás követte, ahol mindenki örült a szerény, de szívből adományozott nyeregménynek.

Az erkölcsi siker mellett az anyagi siker sem volt megvetendő, melyet átadtunk az Unitárius Egyháznak, hozzájárulva e szerény összeggel is, épülő egyre szebbé váló templomunk felépítéséhez, amelynek minél előbbi befejezése mindnyájunk hön öhajtott vágya.

E minden hónap utolsó vasárnapján tartandó szeretetvendégségünkre meghívjuk az Erdélyben tevékenykedő unitárius nőszövetségek tagjait, hogy találkozhassunk szeretetben és egymást megismerve még többet tehesünk Egyházunkért.

Ráduly Gitta

Szováta

A szováta unitárius nőszövetségben havonta egy vagy két alkalommal tartunk összejövetelt, egyházi ének, bibliai idézet elhangzása után. Örömmel szolgál, hogy igénylik az előadásokat, sokszor 40 személy is jelen van az ülésen.

A nőszövetségi ülések témái:

Szováta és a fürdőgyógyászat - dr. Bartha Sándor előadása. Érzelmű nevelés a családban - vita, emlékek idézése - Fekete Erzsébet előadása. Újévi köszöntő - verses összeállítás - Fekete Erzsébet összeállítása. Farsang - farsangi szokások - Fekete Erzsébet előadása. Kozmetikai tanácsok - Bán Dolly előadása. Gyógyító növények - Márton József gyógyszerész előadása. Orbán Balázs évforduló - Nagy Dénes tanár előadása. Az unitárius egyház megalapítója, Dávid Ferenc - Fekete Erzsébet előadása. Az unitárius vallás kiváló személyiségei - Fekete Erzsébet előadása. Kelemen Lajosról - Székely Anna tanárnő előadása. István királyra emlékezünk - Fekete Erzsébet előadása. Az aradi tizenhárom - ökumenikus nőszövetségi ülés - Májai György előadása. Advent - ökumenikus összejövetel a református templomban - Kilyén Ilka előadása.

Fekete Erzsébet

Erdőszentgyörgy

A nőszövetség legnagyobb erénye, hogy hozzáállásával támogatja az elmúlt év folyamán a szociális felméréseket, a tagok rendszeresen támogatták a segítségre szorulókat.

Említésre méltó tény, hogy a szováta nőszövetséggel együtt mind anyagi, mind erkölcsi támaszt nyújtott a csokfalviaknak a Konferencia megrendezésében.

Üléseink témái:

Dr. Ozsváth Magdolna: Női betegségek megelőzése. Máthé Piroska ny. tanítónő előadása: Farsangi szokások. Varga Anna ny. tanítónő: Az elöregedésről. Varga András: Jutalmazás és büntetés. A Varga házaspár összeállítása: "Anyám és én".

Benedek Enikő

Dávid, a király

Ismét háború tört ki Izráel és a filiszteusok között. A filiszteusok megütköztek Saul seregével, körülrzárták őket, és hírmondót is alig hagytak közülük. Meghalt Saul is, három fia is a csatában. Megvitték a hírt Dávidnak. Dávid kezébe vette a hárfáját és megrendült szívvel siratóéneket pengett rajta:

*Ó, hogy elhulltak a hősök,
elpusztultak a harci eszközök!
Izrael ékessége elesett halma-
idon!*

A gyász napjai után eljöttek Júda vénei és királlyá emelték Dávidot. Északon néhány tartományban Saul fiát kiáltották királlyá, csaknem hét évig uralkodott is ott. Ekkor azonban orgyilkosok megölték őt álmában, remélve, hogy Dávidtól majd valami jutalmat kapnak. Dávid azonban halálra ítélte őket: hisz ártatlan embernek vérét ontották hitszegő módon!

Dávid ekkor összehívta a hitszegő törzsek véneit és elhatározta, hogy Jeruzsálemet teszi az ország fővárosává. Hatalmas sziklavárát újjáépítették. Majd építkezni kezdtek a vár körül is.

A filiszteusok ismét hadat indítottak Izrael népe ellen. Dávid megkérdezte az Úr akaratát:

- Hadba szálljak-e velük?

- Indulj, mert kezedbe adom őket! Amikor lépések neszt hallod a szederfák felől, akkor törj rájuk! Mert én, az Úr előtted megyek!

Hatalmas győzelmet arattak. A csata után Dávid tanácsot tartott hadi népével, majd elindultak, hogy Jeruzsálembe vigyék Isten szövetségének ládáját, amely évszázadok óta egy elhagyott, félreeső falucsukában volt.

El is vitték egy szekéren. Dávid és Izráel háza szent táncot járt a láda előtt, citera, lant, csörgődob

és cintányér hangjaira. Bevitték Jeruzsálembe és elhelyezték az újlag felállított szent sátorban. Néhány nap múlva Dávid hívatta Nátán prófétát:

- Nézd, én cédrusfából épített palotában lakom, Isten szövetségének ládája pedig sátorban!

Nátán próféta másnapra hozta az Úr válaszát:

- Ezt mondja a Seregek Ura: én hoztalak el a juhnyáj mellől, hogy népemnek fejedelme légy. Veled voltam mindenütt, amerre csak jártál. De ne építs nekem házat, mert hadakozó ember vagy és sok vért ontottál! Ha majd letelik az idő és pihenni térsz őseidhez, felemelem a fiadat, szilárdá teszem királyságát: ő épít majd házat nevem tiszteletére!

Dávid leborult az Úr színe előtt:

- Ki vagyok én Uram, hogy ígéretet tettel szolgáljak? Senki nicsen hozzád fogható! Kérlek Uram, áldd meg kegyelmesen szolgáló házat: a te áldással szolgáló háza örökké áldott lesz!

Ezek után még számos hadjáratot vívott meg diadalmasan Dávid. Izráel országát nagy területekre kiterjesztette. A környező népek sorra meghódoltak előtte. Győzelmeiben, vagy csüggedéseiben zsoltárokat énekelt az Úrnak.

*Seregek Ura, erősségem! Az
Úr az én kősziklám, váram és*

megmentőm!

*Istenem, kősziklám, nála keresek oltalmat,
pajzsom, hatalmas szabadítóm, fellegváram!*

*Az Úrhoz kiáltok, aki dicséretre méltó,
és megszabadulok ellenségeimtől!*

A nyomorult népet megsegíted, de a kevély tekintetűt megalázod,

*Mert te gyújtasz nekem mécses, Uram,
fényugarat ad nekem Istenem, a sötétségben!*

*Van-e Isten az Úron kívül? Van-e kőszikla Iste-
nünkön kívül?*

*Isten ruház föl engem erővel, ő teszi tökéletessé
utamat!*

Él az Úr, áldott az én kősziklám,

Magasztaltassék szabadító Istenem!

*Ezért magasztallak Uram a népek között,
zsoltárt éneklek nevednek!*

Tudósítások, hírek

Újévi fogadás

Dr. Erdő János püspök január 1-én megtartotta a hagyományos újévi fogadást. Az új év kezdetén a püspök urat dr. Szabó Pál megbízott főgondnok üdvözölte. Az üdvözlésre a püspök úr válaszolt. A fogadáson részt vettek egyházi központunk alkalmazottai, teológiai tanáraink, a kolozsvári egyházközség lelkészei és hívei.

Lelkésznevelés

A teológiai Intézetben az első félévi vizsgákat január 4. és február 9. között tartották. Hallgatónk, különösen a felsőévesek, komolyan készültek és sikeresen vizsgáztak. A legjobb eredményeket a következő hallgatók érték el: V. évf.: Czire Szabolcs 9,91; Ferenczi Enikő és Kecskés Csaba 9,54; Gyerkes Mária Zsuzsa 9,45. IV. évf.: Kocs Júlia és Lőrinczi Lajos 10; Gyerő Dávid 9,70; Szabó László 9,60; Szeredai Noémi 9,30; Koppándi Botond és Tordai Ernő 9,10; III. évf.: Szabó Tünde 9,67; Simó Rozália 9,50; Simó Sándor 9,33; II. évf.: Tótor Csaba 8,57; I. évf.: Szilágyi Anna Mária 8,29; Fazakas Levente és Pitó Attila: 8,21. A nyolcas általánost elért hallgatók tanulmányi ösztöndíjban részesülnek.

A vizsgákat követően február 12-13-án tartották a "csendesnapokat". Ez alkalommal előadások voltak: Kiss Károly medgyesi lelkész, aki az "Önképzés: teológiai ismeretek, általános műveltség" címen és Bálint B. Ferenc kolozsvár-belvárosi lelkész, aki "A lelkész és a keblitanács együttműködése az egyházközség vezetésében" címen tartott előadást. A közös témát dr. Gál György alogozta fel előadásában: "A protestantizmus szerepe a magyar művelődés történetében" címen.

Teológiai szakvizsgát tett Krizbai Béla homoródszentmártoni gyakorló segédlelkész és Molnár Lehel lelkészjelölt február 5-9 között. Mindketten sikeresen vizsgáztak.

Dávid Ferenc Egylet

A Dávid Ferenc Egylet január 21-én tartott felolvasó ülésén dr. Rezi Elek teológiai tanár tartott előadást: "Uram, taníts minket imádkozni - az imádkozás módszerének időszeri követelményei" címmel. A felolvasó ülést Márkos Albert zeneszerző "A táncban" című hegedű-zongora darabja egészítette ki, előadta Márkos Albert és Rónai Ádám, Lászlóffy Aladár: "Ima az imáért" című versét Sigmong Júlia mondta el.

A február 18-án tartott felolvasó ülésen dr. Szabó Árpád dékán tartott előadást "A családi eszmény változó világunkban" címmel. Paganini: Mózes fantázia, Messianen: Jézus örökkévalóságának dicsőítése műveket gondolkán előadta Román Storojenco, zongorán közreműködött Angela Albu, szavalt Vitályos Ildikó színművésznő.

Böloni Farkas Sándor emlékünnepe

Böloni Farkas Sándor emlékünnepeget tartottak január 27-28-án Bölonben és Sepsiszentgyörgyön. Bölonben megkoszorúzták az emléktáblát január 27-én. 28-án Sepsiszentgyörgyön a szemerjai református templomban került sor a megemlékezésre. Dr. Erdő János püspök áhítatát és Jánó Mihály háromszéki művelődési felügyelő köszöntőjét követően dr. Benkő Samu az Erdélyi Múzeum-Egyesület vezetője és dr. Imreh István történész-akadémikus előadásai követték. Az emlékünnepeget Veress László színművész Napló-részlet felolvasása, Péter Hilda, tanuló szavallata és a Sípos Zoltán vezette Pro Musica kamarakórus fellépése egészítette ki. Záróbeszédet Ince Sándor református esperes és Török Áron sepsiszentgyörgyi unitárius lelkész mondott.

Gondnok-presbiteri konferenciák

Az immár hagyományossá vált gondnok-presbiteri találkozót az egyházkörökben február 20. és március 2. között tartották az alábbiak szerint: a kolozstordai körben március 2-án Várfalván, a maros-küküllői egyházkörben február 27-én Désfalván és február 28-án Szentgericén, a székelykeresztúri körben február 20-án Székelykeresztúron, a székelyudvarhelyi körben február 21-én Székelyudvarhelyen és a háromszék-felsőfehéri egyházkörben február 25-én Brassóban. Bár az időjárás, a kemény téli hideg és a hóakadályok nem kedvez, az egyházközségek világi képviselői szép számban jelen voltak, beszámoltak egyházközségük vallásérkölcsi és anyagi helyzetéről, az elért eredményekről, a nehézségekről, gondjaikról és terveikről. Szó esett az esperesi vizsgálószeiki kiállítások jelentőségéről és a milicentennáriumi évforduló megünnepléséről is.

Felkérésünkre az Erdélyi Magyar Gazdák Egyesülete szaktanácsadókat küldött az értekezletre, akik az egyházközségek, il-

letve a gazdák tulajdonában lévő földterületek megműveléséről tartottak ismertetőt és általában a gazdasági gondok enyhítésére próbáltak eligazítást adni. Így Székelykeresztúron és Székelyudvarhelyen a gondnok-presbiteri találkozón Gál Ödön agrármérnök, Désfalván és Szentgericén Máthé László agrármérnök tartottak a tárgyban előadást. Az egyházi főhatóságot valamennyi értekezleten András György előadótanácsos képviselte.

A milicentennáriumi megünneplése

Unitárius egyházunk, mint a magyar nemzet történelmének, keresztény szellemiségének és kultúrájának szerves tényezője, fontosnak tartja, hogy a jelentős évforduló alkalmával méltó módon megemlékezzen a honfoglalás történelmi eseményére. Az Egyházi Képviselő Tanács a Misszió Bizottság javaslatára a következő rendezvények előkészítését és megtartását határozta el:

- rendkívüli Egyházi Főtanács, tudományos szimpoziummal és ünnepellyel augusztus 31. és szeptember 1-én Kolozsváron közösen a magyarországi testvéregyházzal;
- köri közgyűléseken ünnepi istentisztelet és megemlékezés, valamennyi körben augusztus 25-én;
- hálaadó, illetve emlék istentisztelet mindenik egyházközségünkben, augusztus 18-án;
- falutalálkozók rendezése;
- faültetés, kopjafaállítás (templomkertben, temetőben, egyházközségi telken);
- kiállítások rendezése egyházi központunkban, esetleg egyházköri szinten értékes kegytárgyainkból, kiadványainkból, címelekkből, régi okiratokból stb.;
- kiadványok megjelenítése.

A legidősebb vargyasi unitárius

Nemrég ünnepelte meg szerettei körében Vargyason a 100. születésnapját özv. Bicsak Ferenczné, született Dregus Borbála. Az anyakönyv szerint Bori néni 1895. november 2-án született Vargyason. Élete itt telt el. Ma egyedül él. Fiait eltemette, csak lánya él még, aki szintén túl van már a 70. életévén. A kedves meghitt születésnapon jelen voltak a közvetlen hozzátartozók: lánya, menyei és az unokák, a nőegyleti tagok, az alpolgármester és a helybéli lelkész, aki köszöntötte a 100. életévét betöltött hivat. Bori néni január óta ágyban fekszik lábtöréssel. Szellemileg még friss és igen jól emlékszik a régi idő-

re. Gondozásáról lánya, menyei és unokái gondoskodnak. A bibliáját naponta olvasgatja még. Kívánunk egészséget és boldog új esztendőt a 101 esztendejében járó unitárius testvérünknek.

Márton Áron emlékünnepély

Márton Áron volt római katolikus püspök születésének 100 éves évfordulója alkalmával a gyulafehérvári egyházmegye 1996-ot emlékévként nyilvánította. Az emlékező, és a nagy püspök előtt tisztelgő rendezvények sorát a február 12-én a kolozsvári Szent Mihály templomban tartott emlékmise vezette be. A szolgálatot dr. Verebély István egri érsek, a Magyar Püspöki Kar elnöke végezte, dr. Jakubinyi György gyulafehérvári érsek és a hazai püspöki kar segédletével. A misét szép ünnepély követte, amelynek keretében részeket olvastak fel Márton Áron ma is időszerű szellemi-lelki hagyatékából. A rendezés irányítását dr. Czirják Árpád püspöki helynök végezte. Egyházunkat dr. Erdő János püspök, dr. Szabó Árpád főjegyző és András György előadótanáncos képviselték. A misét követő szertartáson több köszöntő és értékelés is elhangzott a jelenlevő testvéregyházak részéről. Ennek során egyházunk nevében dr. Szabó Árpád főjegyző beszélt.

Az Unitárius Nők Országos Szövetsége Kolozsváron, 1. év március 23-30. között kézimunkatanfolyamot szervez, melyre jelentkezéseket március 20-ig fogadunk el, hogy az elszállásolást meg tudjuk szervezni. A tanfolyam 25-én reggel 9 órakor kezdődik a Brassai utca 6. szám alatt.

A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet felvételi tájékoztatójának kiegészítése:

A Protestáns Teológiai Intézet az érdekeltek tudomására hozza, hogy az **1996. szeptember 9-14. között tartandó felvételi vizsgán szóbeli vizsga lesz idegen (angol, német vagy francia) nyelvből is.** A vizsganyag megtalálható a Teológiai Intézet Rektori Hivatalában. Cím: Avram Iancu tér 13. szám, 3400 Kolozsvár, Tel/Fax: 064-191368. Fogadási órák: hétfőtől péntekig 10-14 óra között.

Halottaink

Özvegy Major Sándorné szül. Antónia Anna, volt haranglábai lelkész özvegye 86 éves korában január 7-én Kolozsváron elhunyt. Január 10-én temettük a Házsongárdi temetőben. A temetésen a lelkészi szolgálatot Bálint B. Ferenc kolozsvár-belvárosi lelkész végezte.

Dr. Jakab Jenő nyugalmazott lelkész, életének 82. évében február 17-én Budapesten elhunyt. Kolozsváron végezte tanulmányait az Unitárius Teológiai Akadémián, majd a Ferenc József Tudományegyetem jogi karán szerzett képesítést. Ezt követően Kolozsváron mint jól ismert könyvkereskedő és könyvkiadó szolgált a magyar művelődés ügyét. A világháború után Magyarországon élt, lelkészként szolgált Kocsordon és Hódmezővásárhelyt, jogtanácsosként Etyeken. Nyugdíjba vonulása után a pestszentlőrinczi egyházközségbe nyert lelkészi kinevezést, ahol gyülekezetet szervezett és élővé tette az egyházi életet. 1995. szeptember utolsó vasárnapján búcsúzott el gyülekezetétől. Temetése február 29-én volt Budapesten a Farkasréti temetőben, amelyen a lelkészi szolgálatot Bencze Márton püspök és Szent-Iványi Ilona főjegyző végezték. Egyházunk részéről dr. Erdő János püspök és dr. Szabó Árpád főjegyző mondtak búcsúbeszédet. A sírnál Kászoni József budapesti és Rázmány Csaba pestszentlőrinczi lelkészek mondtak búcsúbeszédet. Dr. Murvai Sámuel főgondnok az egyház nevében búcsúzott.

Dr. Csiha Kálmánné Nagy Emese lelkésznő az Erdélyi Református Egyházkerület püspökének hitvese életének 62. évében Kolozsváron, február 9-én elhunyt. Február 12-én tartottak gyászistentiszteletet a kolozsvári-belvárosi (Farkas utcai) egyházközség templomában. A lelkészi szolgálatot Bustya Dezső püspök-helyettes végezte, a Református Lelkészerkeztet nevében Jenei Tamás elnök, a Református Nőszövetség nevében Molnár Irma lelkésznő, a Teológiai Intézet nevében dr. Geréb Zsolt rektor, a református Család című folyóirat nevében Nagy István ny. lelkész, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület nevében Csernák Béla főjegyző, a Belvárosi Református egyházközség nevében Balogh Béla lelkész mondott beszédet. A gyászszertartást követően az elhunytat a marosvásárhelyi Gecse utcai református templomból temették a marosvásárhelyi református temetőbe.

Emlékük legyen áldott!

Unitárius Egyházi Műsor a Rádióban

Mint lapunk olvasói előtt ismeretes, havonta két alkalommal jelentkezzük: a hó egyik vasárnapján - du. 17,30-tól - és a hónap egyik szerdai napján pedig reggel 9,30-tól.

Az első félévben ez a következők szerint történik:

Január: 1. Újév, ökumenikus istentisztelet; 14. Vasárnap; 31. Szerda -
Február: 14. Szerda - 25. Vasárnap;
Március: 24. Vasárnap - **Április:** 3. Szerda; 7. Húsvét I. napja ökumenikus istentisztelet - **Május:** 5. Vasárnap; 15. Szerda; 26. Pünkösd I. napja ökumenikus istentisztelet - **Június:** 16. Vasárnap.

Figyelem!

Közlönyünk terjedelme nem teszi lehetővé minden beküldött írás egyszerre történő közlését. A beküldött és nem közölt írások következő lapszámunkban kapnak helyet. Szíves megértésüket kérjük.

Hibaigazítás

Az 1995. szeptember-decemberi Közlönyben tévesen jelent meg a kolozs-tordai egyházköri közgyűlés színhelye. Nem Kövend volt a közgyűlést vendégül látó egyházközség, hanem Aranyosrákos.

A sajtóhibáért elnézést kérünk.

Unitárius Közlöny.

A Keresztény Magvető melléklete.

Szerkesztő bizottság:

**dr. Szabó Árpád főszerkesztő,
dr. Rezi Elek szerkesztő.**

Kiadja az Unitárius Egyház.

Szerkesztőség címe:

3400 - Kolozsvár

21 December u. 9 sz.

Tel:193236 Fax: 195927

Nyomtatja:

**Garamond Nyomda
Kolozsvár**